

ANALYSERAPPORT SMART CROWD **KONINGSFEEST UTRECHT**

VERSIE. 1
DATUM. 06 mei 2019

INHOUDSOPGAVE.

HOOFDSTUK 1: INLEIDING	3
Over Remoticom Smart Crowd.	3
Plan Koningsnacht en -dag.	3
Metingen	3
De meetlocaties	3
Tijdstip van metingen	3
HOOFDSTUK 2: ALGEMENE BEVINDINGEN	4
2.1 Bezoekersaantallen	4
2.2 Procentuele groei Koningsnacht	4
HOOFDSTUK 3: BEVINDINGEN KONINGSNACHT	6
3.1 Bezoekersaantallen	6
3.2 Bezoekers per M ²	7
3.3 Procentuele groei Koningsnacht	8
3.4 Absolute groei Koningsnacht	10
HOOFDSTUK 4: BEVINDINGEN KONINGSDAG.	17
4.1 Bezoekersaantallen	12
4.2 Bezoekers per M ²	13
4.3 Procentuele groei Koningsnacht	14
4.4 Absolute groei Koningsnacht	16
HOOFDSTUK 5: BIJLAGEN.	18

INLEIDING.

Remoticom Smart Crowd voorziet in crowd control door middel van sensortechnologie in winkels, attractieparken, evenementen en festivals. Door deze technologie toe te passen maken we het mogelijk om het beheer of een organisatie op de hoogte te stellen van de drukste podia, gangpad of attractie.

Op het gebied van veiligheid biedt onze sensortechnologie de mogelijkheid om de organisatie of beveiliging op de hoogte te brengen van de huidige situatie en geeft het ze tevens de mogelijkheid om in te grijpen in geval van nood.

PLAN KONINGSNACHT EN -DAG.

Metingen

Voor Koningsnacht en -dag in Utrecht bracht Remoticom de bezoekersaantallen in kaart, in- en uitstroom per locatie, absolute groei in aantallen, procentuele groei in aantallen en het drukste punt per locatie.

De meetlocaties

De meetlocaties van dit project zijn de Waterstraat, de Van Asch van Wijckskade en het Janskerkhof. Het Janskerkhof is getracht te verdelen in twee delen, in verband met twee verschillende evenementen, echter is dit niet mogelijk geweest door de overlap. Dit betekent dat wanneer een bezoeker in het zicht was van meerdere sensoren, hij/zij dubbel werd geteld. Vandaar dat dit plein is meegenomen als één gebied in plaats van twee. Zie bijlage 1 voor de exacte locaties van de sensoren.

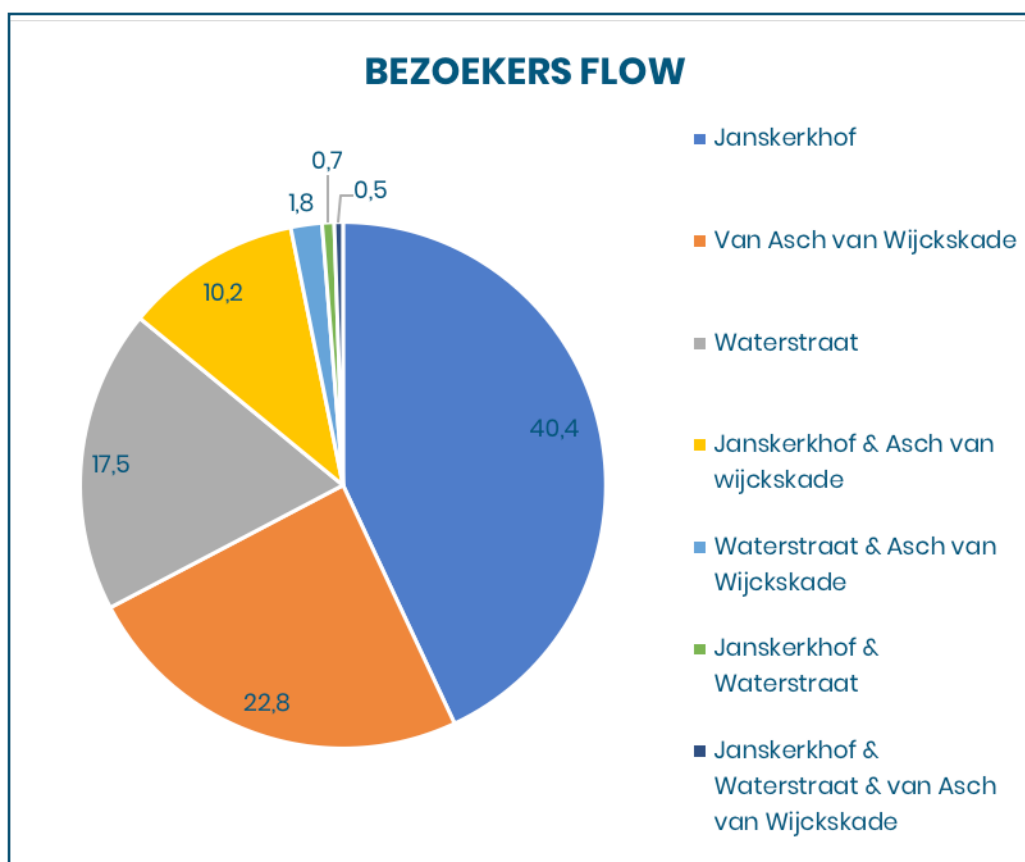
Tijdstip van metingen

De metingen die zijn gedaan door Remoticom, werden gedurende Koningsnacht verricht van vrijdag 26 april 2019, 18:00 uur, tot zaterdag 27 april 2019, 02:00 uur. De meting gedurende Koningsdag werd verricht van zaterdag 27 april 2019, 11:00 uur tot 19:00 uur. Echter is er sprake van een kleine uitzondering bij de Waterstraat. De metingen op deze locatie startten pas om 12:00 uur op zaterdag 27 april 2019.

ALGEMENE BEVINDINGEN.

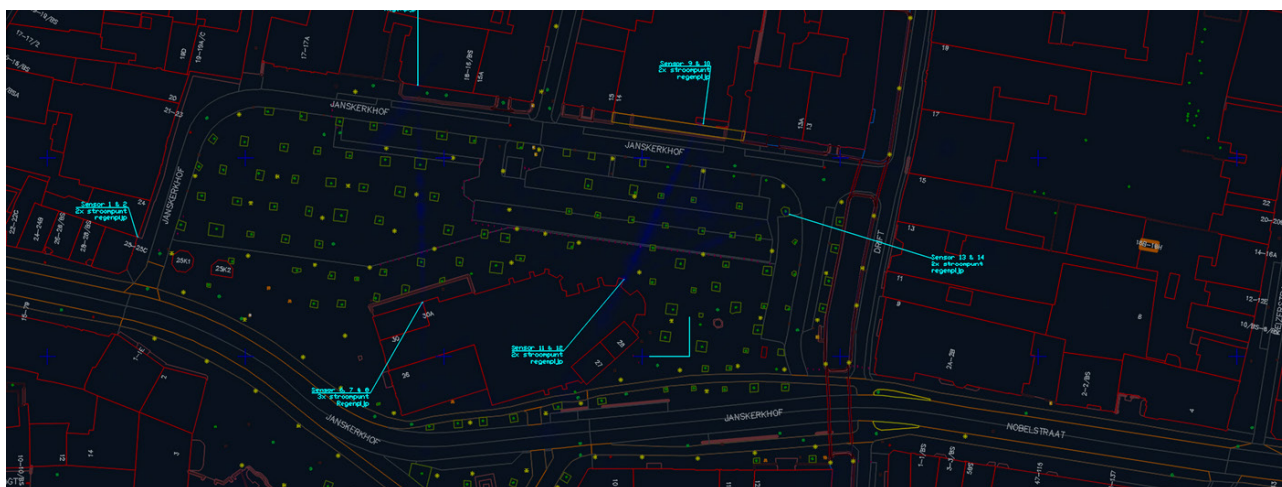
2.1 PERCENTAGE BEZOEKERS DAT ÉÉN OF MEERDERE MEETLOCATIES BEZOCHT

In onderstaande cirkeldiagram is het percentage bezoekers weergegeven die is gemeten bij één of meerdere meetpunten. Deze percentages behoren dus tot totale bezoekers en niet tot de unieke bezoekers.

2.2 HEATMAPS

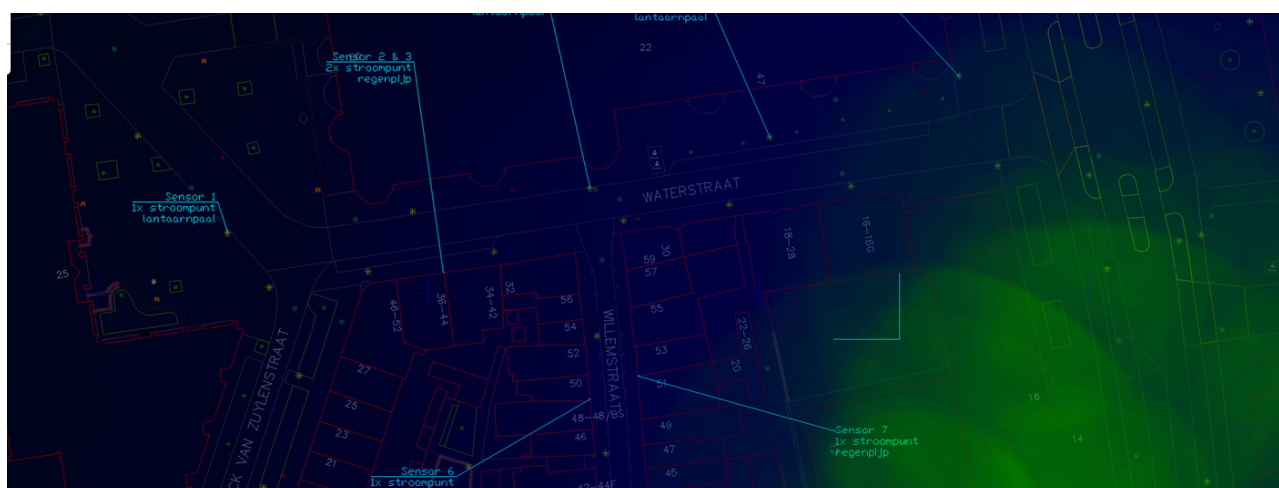
In de heatmap van de Waterstraat zien we rechts onderin een druktepunt. Dit komt door de aanliggende doorgaande weg waar waarschijnlijk veel bezoekers langs het meetgebied hebben gelopen.

Heatmap Janskerkhof

Heatmap Van Asch van Wijckskade

Heatmap Waterstraat

BEVINDINGEN KONINGNACHT

3.1 BEZOEKERSAANTALLEN

Het totaal aantal bezoekers per dag geeft een weergave van het aantal bezoekers op een bepaald moment op een bepaalde locatie. In deze paragraaf bevindt zich een totaaloverzicht van de drie verschillende locaties samen.

Aantal bezoekers Waterstraat

De metingen begonnen met een bezoekersaantal van ongeveer 2050 bezoekers rond 18:00 uur, steeg naar 2100 rond 18:30 uur, maar daalde vervolgens weer naar 1950 om 18:15 uur. Gelukkig was dit dal maar van korte duur en steeg het bezoekersaantal om 19:15 uur tot ruim 2300 bezoekers. Later, om 20:30 uur, liep dit aantal op tot ruim 3000 bezoekers. Tot 22:30 uur liep dit bezoekersaantal rustig op, met pieken en dalen, maar vanaf 22:30 uur begon het bezoekersaantal ook weer af te nemen. Rond middernacht was dit bezoekersaantal inmiddels teruggedrongen tot minder dan 2400 bezoekers. Binnen een uur gingen daar nog eens ruim 500 bezoekers vanaf en bij sluiting van de metingen om 02:00 uur werden nog slechts 648 personen gemeten in de Waterstraat.

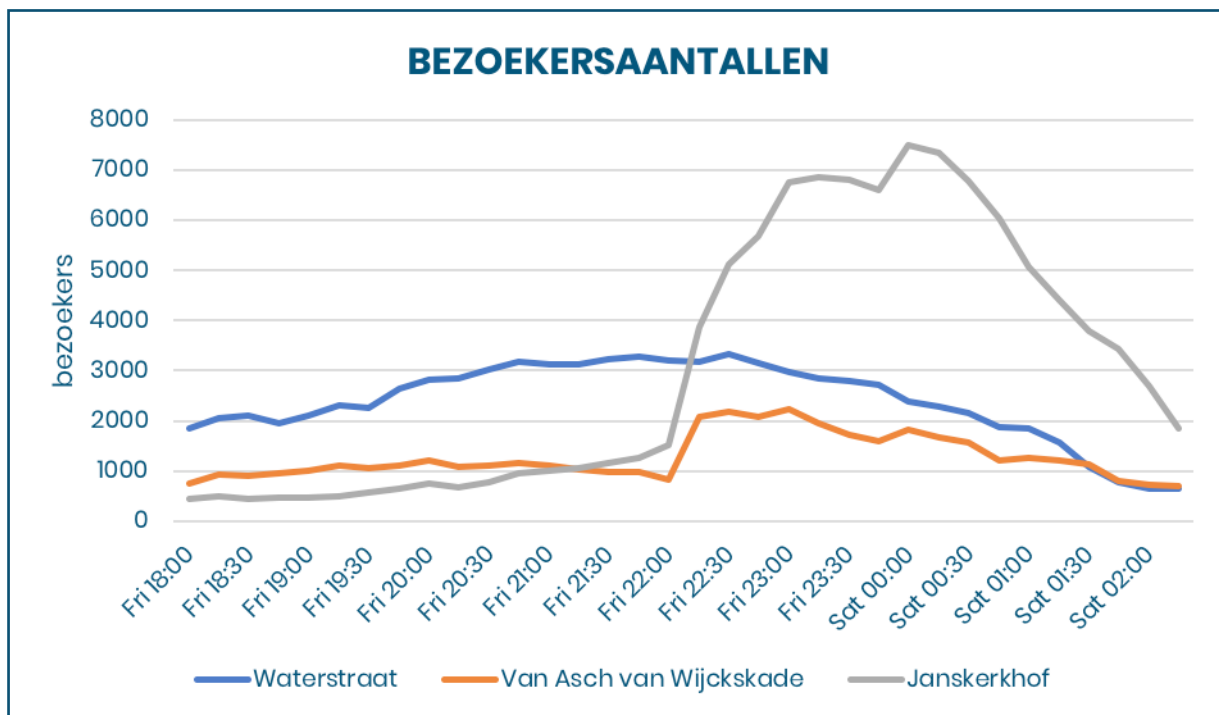
Aantal bezoekers Van Asch van Wijckskade

De Van Asch van Wijckskade is een iets minder drukbezochte locatie. Aan het begin van de metingen, op vrijdag 26 april, 18:00 uur, werden hier slechts 738 personen geteld, dit aantal liep langzaam op tot bijna 1200 bezoekers om 20:00 uur, maar bereikte een dieptepunt van 816 om 22:00 uur. Na dit dieptepunt om 22:00 uur, kwam hier meteen een piek achteraan van ruim 2000 bezoekers om 22:15 uur. Dit aantal liep om 23:00 uur nog verder op naar ruim 2200. Dit aantal zakte om 23:45 uur weer naar beneden met een bezoekersaantal van amper 1600. Vervolgens bleef dit bezoekersaantal schommelen, maar zakte het aantal, bij sluiting van de meting om 02:00 uur, tot 716.

Aantal bezoekers Janskerkhof

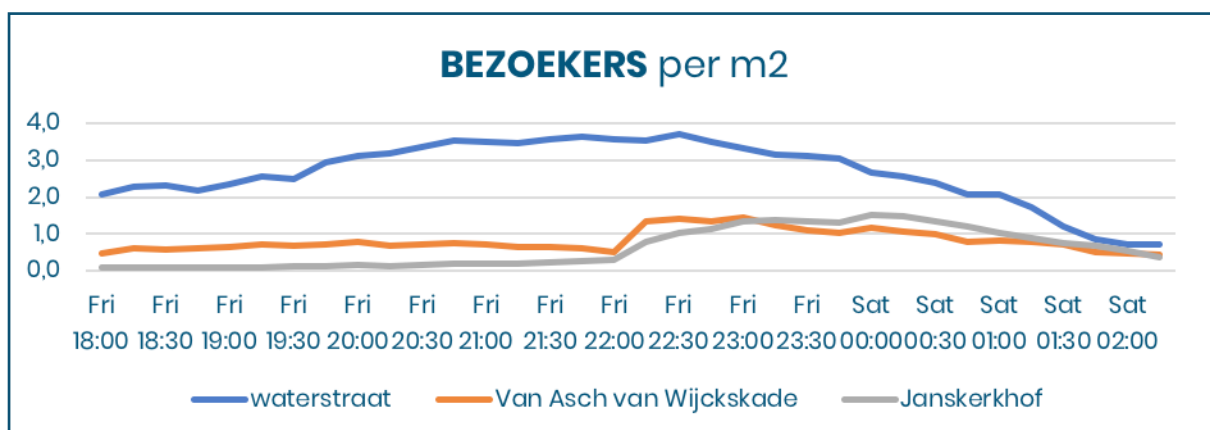
Bij aanvang van de meting werden op het Janskerkhof slechts 444 personen gedetecteerd. Tot 22:00 uur liep dit aantal rustig op tot 1500 bezoekers, maar slechts een uur later zat dit bezoekersaantal al op bijna 6800. De absolute piek was om middernacht, toen ruim 7500 bezoekers werden geteld. Vanaf middernacht liep dan ook het bezoekersaantal weer geleidelijk aan terug, met nog maar 1842 bezoekers om 02:00 uur, bij sluiting van de meting. attractieparken, evenementen en festivals. Door deze technologie toe te passen maken we het mogelijk om het beheer of een organisatie op de hoogte te stellen van de drukste podia, gangpad of attractie.

KONINGSNACHT UTRECHT.

3.2 BEZOEKERS PER M²

Vooral in de Waterstraat zien we dat de bezoekersdichtheid toeneemt, met een topdrukte rond 22:30 uur. Het resultaat van de afsluiting om 22:15 uur was een dalende bezoekersdichtheid. De totale oppervlakte van locatie Waterstraat bedraagt 900 m², de Van Asch van Wijckskade bedraagt 1550 m² en het Janskerkhof bedraagt 5000 m².

KONINGSNACHT UTRECHT.

3.3 PROCENTUELE GROEI KONINGSNACHT

De procentuele groei geeft aan hoeveel het bezoekersaantal relatief gezien is gegroeid. Het kan hierbij gaan om een procentuele toename of afname in bezoekersaantal.

Procentuele groei waterstraat

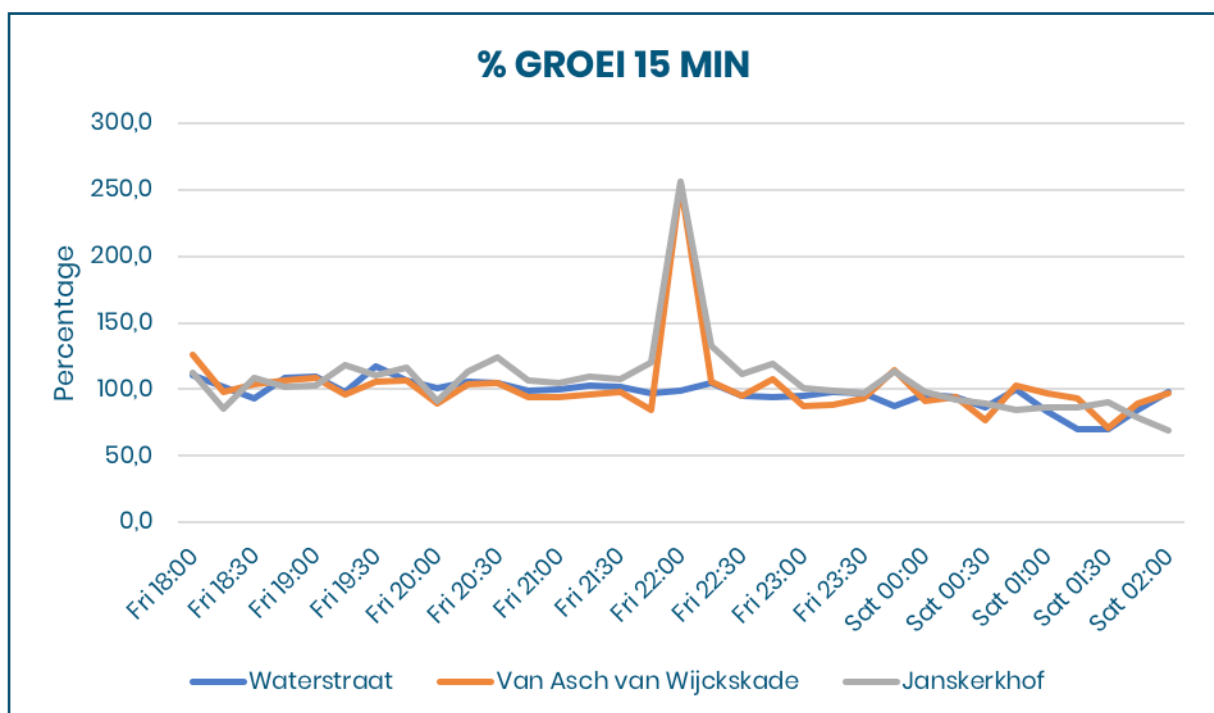
Om 18:00 uur, bij aanvang van de meting, start een geleidelijke groei. Deze geleidelijke groei houdt aan tot aan 20:30 uur en blijft tot deze tijd procentueel toenemen. De sterkste stijging vindt plaats om 19:30 uur met 16,9%. Daarna zien we dat de relatieve groei ongeveer gelijk blijft en dus niet toeneemt of afneemt. Hierdoor blijft het bezoekersaantal ongeveer gelijk tot 22:30 uur. Na 22:30 uur zien we een afname in de groei, waardoor het bezoekersaantal verder afneemt tot de sluiting van de meting om 02:00 uur.

Procentuele groei Van Asch van Wijckskade

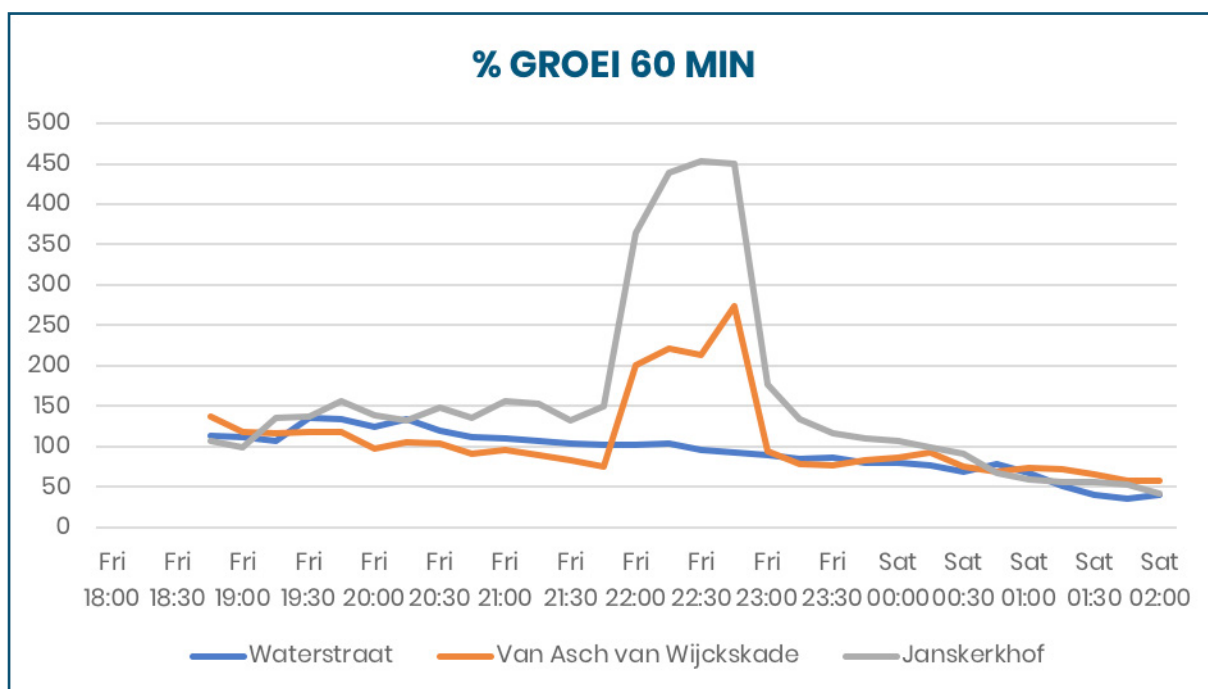
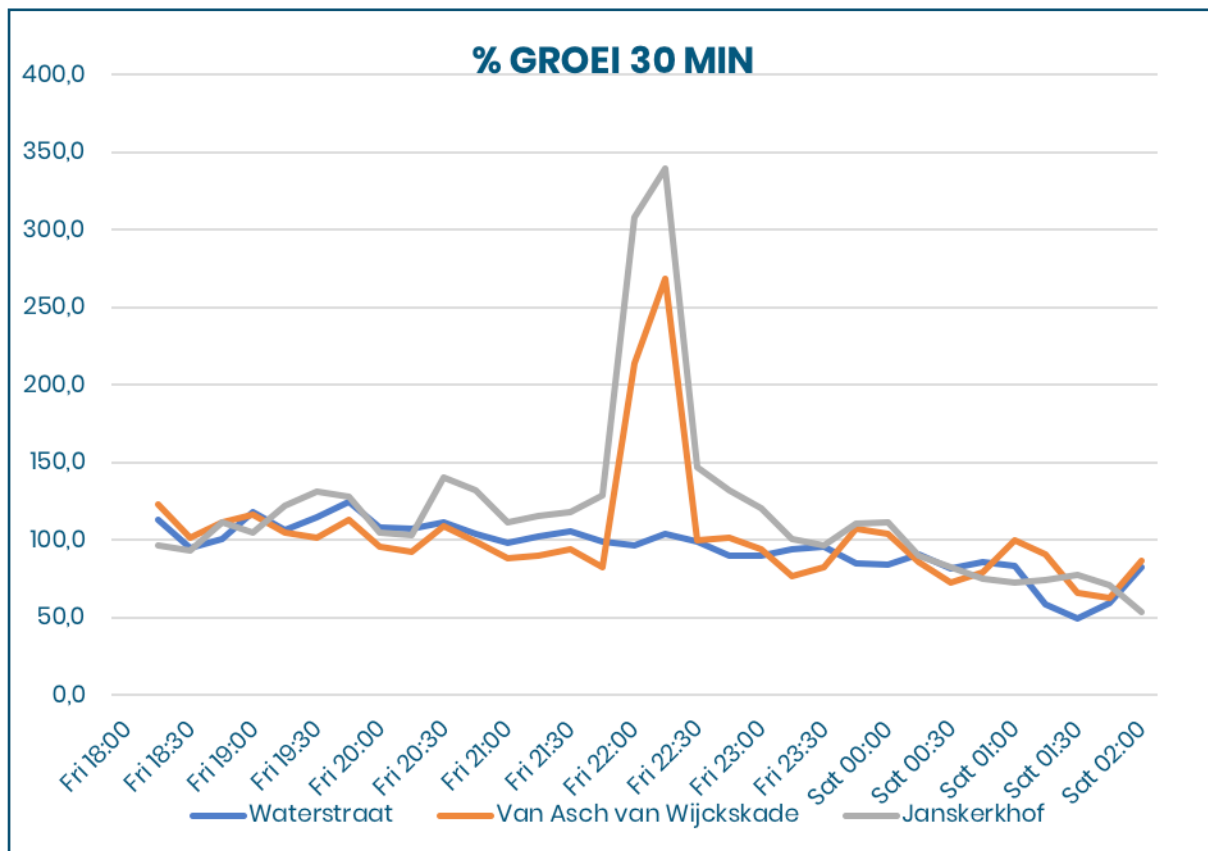
Vanaf 18:00 uur blijft de procentuele groei aan de Van Asch van Wijckskade ongeveer gelijk tot 21:45 uur. Vervolgens zien we rond 22:15 uur een behoorlijke piek door het inschakelen van een aantal sensoren. Tot 22:45 uur blijft er een kleine groei optreden, vervolgens wordt een langzame daling in bezoekersaantallen ingezet.

Procentuele groei Janskerkhof

Vanaf 18:00 uur tot 21:45 uur zien we een voorzichtige toename in het bezoekersaantal. Vervolgens worden een aantal sensoren bijgeschakeld waardoor het bezoekersaantal verder toeneemt tot 23:00 uur. Na 23:00 uur stabiliseert het bezoekersaantal en neemt dit bezoekersaantal vanaf middernacht weer langzaam af.

KONINGSNACHT UTRECHT.

KONINGSNACHT UTRECHT.

3.4 ABSOLUTE GROEI KONINGSNACHT

De absolute groei geeft aan hoeveel het bezoekersaantal is gegroeid. Het kan hierbij gaan om een absolute toename of afname in bezoekersaantal.

Absolute groei waterstraat

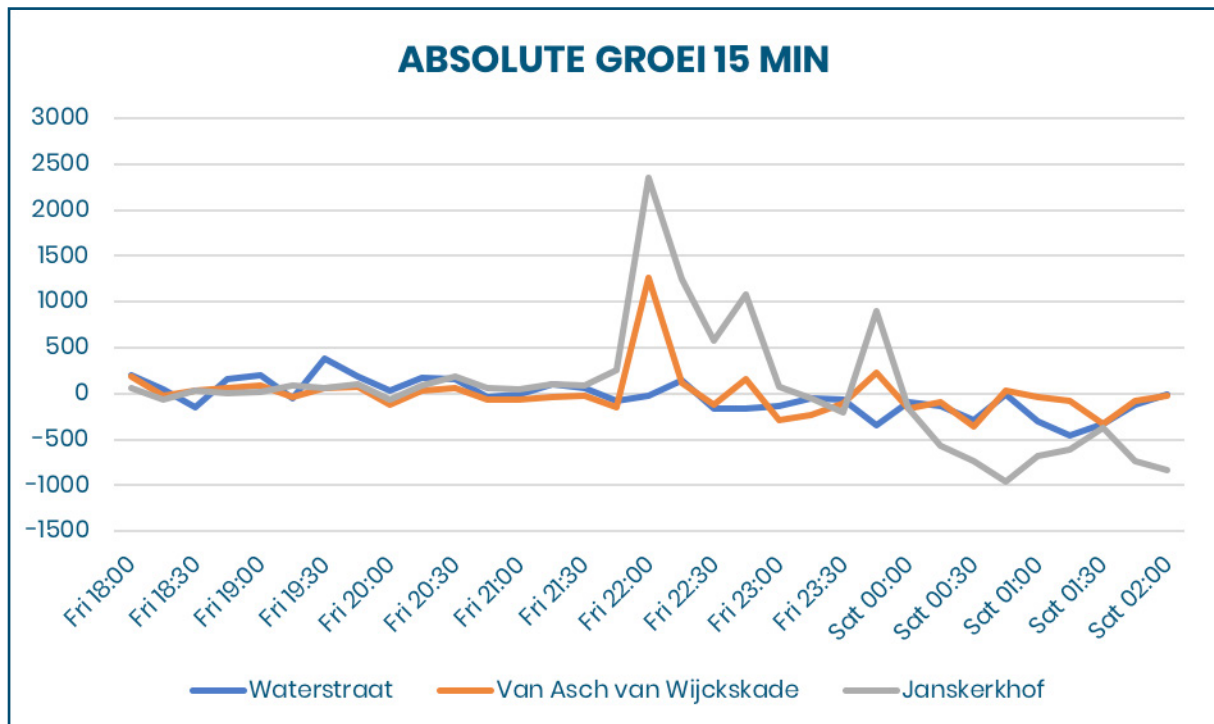
In de absolute groei zien we tussen 18:00 uur en 18:30 uur een kleine daling in het aantal toenemende bezoekers. Vervolgens vindt er tot 20:30 uur een stijging plaats in het aantal bezoekers. Tussen 18:00 uur en 20:30 uur neemt het bezoekersaantal met ongeveer 1200 – 1300 bezoekers toe. Na 20:30 uur vindt er vervolgens een afvlakking in de groei plaats tot 22:30 uur. Vanaf dit tijdstip vindt dan ook een daling van het aantal bezoekers plaats.

Absolute groei Van Asch van Wijckskade

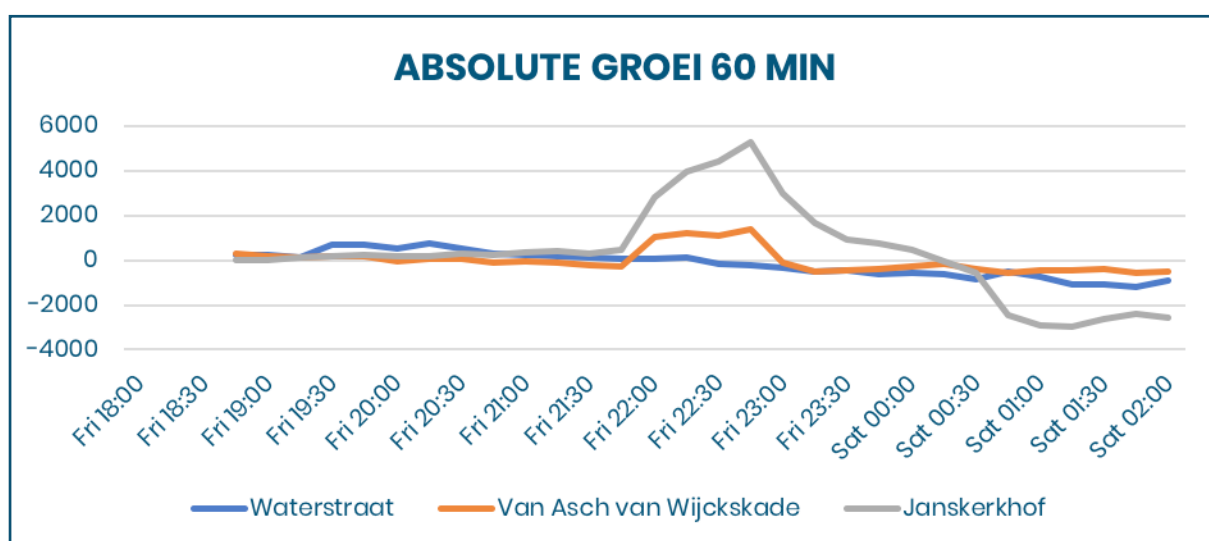
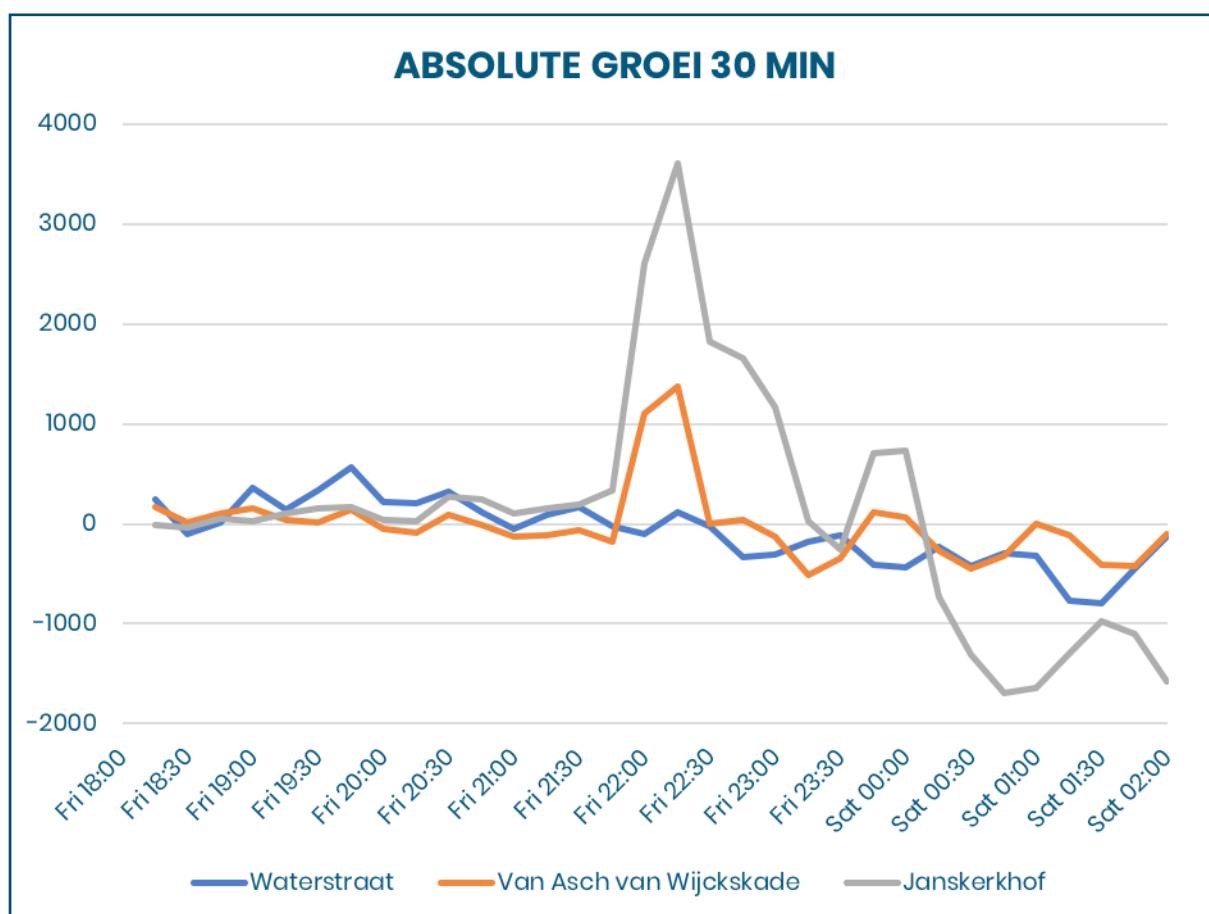
Van 18:00 uur tot 21:45 uur zien we bij de Van Asch van Wijckskade stabiliteit in het bezoekersaantal. Hier is dus geen sprake van een sterk toenemende of sterk afnemende groei. Na 21:45 uur zien we door de opschaling van de sensoren een enorme piek. Vervolgens stabiliseert de groei tot 22:30 uur. Tussen 22:30 uur en 00:00 uur zien we een kleine opleving in bezoekersaantallen en daarna zet de daling tot aan de eindmeting in.

Absolute groei Janskerkhof

De absolute groei geeft aan in hoeveel het bezoekersaantal relatief gezien is gegroeid. Het kan hierbij gaan om een procentuele toename of afname in bezoekersaantal. Bij onderstaande bevindingen is er rekening gehouden met een meting elke 15, 30 en 60 minuten.

KONINGSNACHT UTRECHT.

BEVINDINGEN KONINGSDAG

4.1 BEZOEKERSAANTALLEN

Het totaal aantal bezoekers per dag geeft een weergave van het aantal bezoekers op een bepaald moment op een bepaalde locatie. In deze paragraaf bevindt zich een totaaloverzicht van de drie verschillende locaties samen.

Aantal bezoekers Waterstraat

De metingen aan de Waterstraat begonnen op Koningsdag om 11:45 uur, in verband met het gebrek aan spanning. De sensoren in de Waterstraat werden namelijk voorzien van spanning door een lokale horecagelegenheid, die pas om 12:00 uur zijn deuren opende en de spanning aansloot. Op dat moment detecteerde de sensoren 690 bezoekers. Één uur later, om 12:45 uur lag dit aantal al op 980 bezoekers, een toename van 42,03% binnen slechts een uur. Tussen 13:15 uur en 13:30 uur daalde het bezoekersaantal even kort van 1072 naar 984, maar slechts een half uur later liep dit aantal al weer op naar 1128 bezoekers. De echte piek van de dag kwam om 15:15 uur, met een bezoekersaantal van 1208. Na de piek daalde het bezoekersaantal een half uur later weer tot 936 en om 16:45 uur zelfs tot 670. Vervolgens liep dit aantal steeds verder terug met een slotmeting van 452 bezoekers om 19:00 uur.

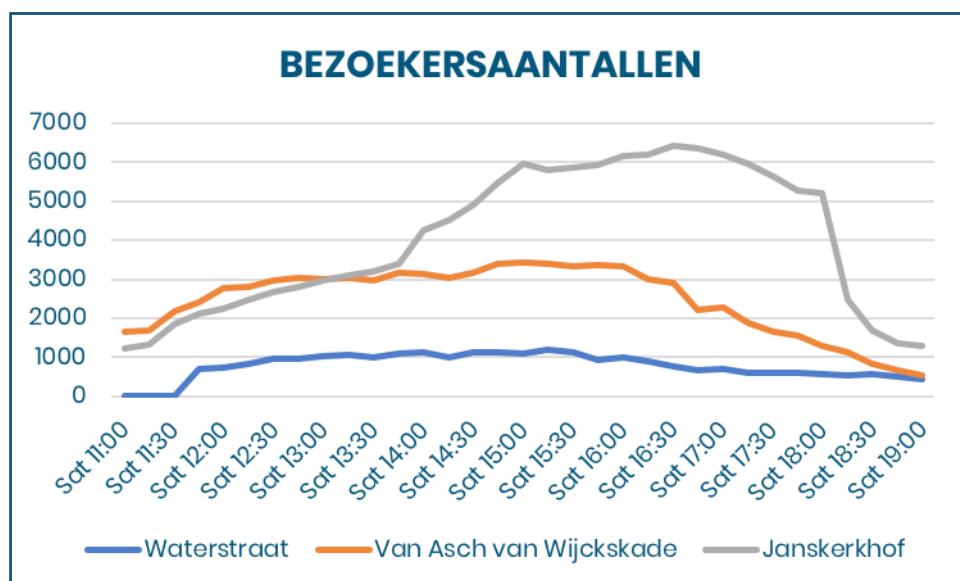
Aantal bezoekers Van Asch van Wijckskade

Op Koningsdag zijn de metingen om 11:00 uur van start gegaan en werden meteen ruim 1650 bezoekers gemeten. Vanaf dat moment tot aan 12:45 uur is er sprake van een constante groei aan bezoekers. Om 12:45 uur ligt het bezoekersaantal dan ook op 3044, wat bijna een verdubbeling is van nog geen twee uur eerder. Tot 14:45 uur groeit dit geleidelijk aan verder, tot een piek van 3400 bezoekers. Vanaf 16:00 uur begint dit bezoekersaantal weer af te nemen, met om 16:45 uur nog maar een bezoekersaantal van 2200. Dit betekent dus een afname van 1200 bezoekers in slechts 1,5 uur tijd. Tot de sluiting van de metingen om 19:00 uur, neemt dit aantal nog verder af tot 530 bezoekers.

Aantal bezoekers Janskerkhof

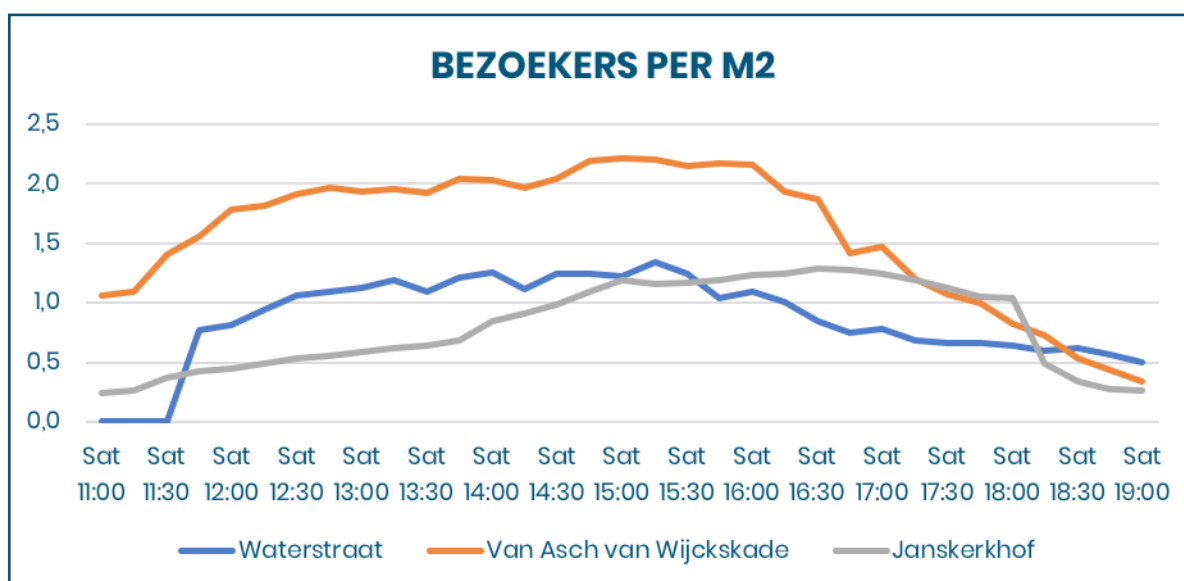
De metingen aan de Janskerkhof begonnen op Koningsdag om 11:00 uur met al ruim 1200 bezoekers. Dit aantal groeide geleidelijk aan met gemiddeld 750 – 800 bezoekers per half uur, tot een piek van 4238 bezoekers om 14:00 uur. Binnen een uur liep dit aantal nog verder op tot 5952 bezoekers om 15:00 uur en zelfs tot het absolute hoogtepunt van 6436 bezoekers om 16:30 uur. Tussen 16:30 uur en 18:00 uur neemt dit aantal geleidelijk aan af tot ongeveer 5200 bezoekers. Na 18:00 uur neemt het bezoekersaantal fors af met nog maar 2474 bezoekers om 18:15 uur. In de daaropvolgende 45 minuten neemt het bezoekersaantal af tot 1308 bezoekers. Om 19:00 uur sluit de meting.

KONINGSdag UTRECHT.

4.2 BEZOEKERS PER M²

De bezoekersdichtheid in de Waterstraat was op Koningsdag niet zo hoog als in de nacht, hier werd overdag namelijk niets meer georganiseerd. De van Van Asch van Wijckskade was drukker dan in de nacht met als logische oorzaak de vrijmarkt die in de middag georganiseerd werd. De totale oppervlakte van locatie Waterstraat bedraagt 900 m², de Van Asch van Wijckskade bedraagt 1550 m² en het Janskerkhof bedraagt 5000 m².

KONINGSDAG UTRECHT.

4.3 PROCENTUELE GROEI KONINGSDAG

De procentuele groei geeft aan hoeveel het bezoekersaantal relatief gezien is gegroeid. Het kan hierbij gaan om een procentuele toename of afname in bezoekersaantal.

Procentuele groei waterstraat

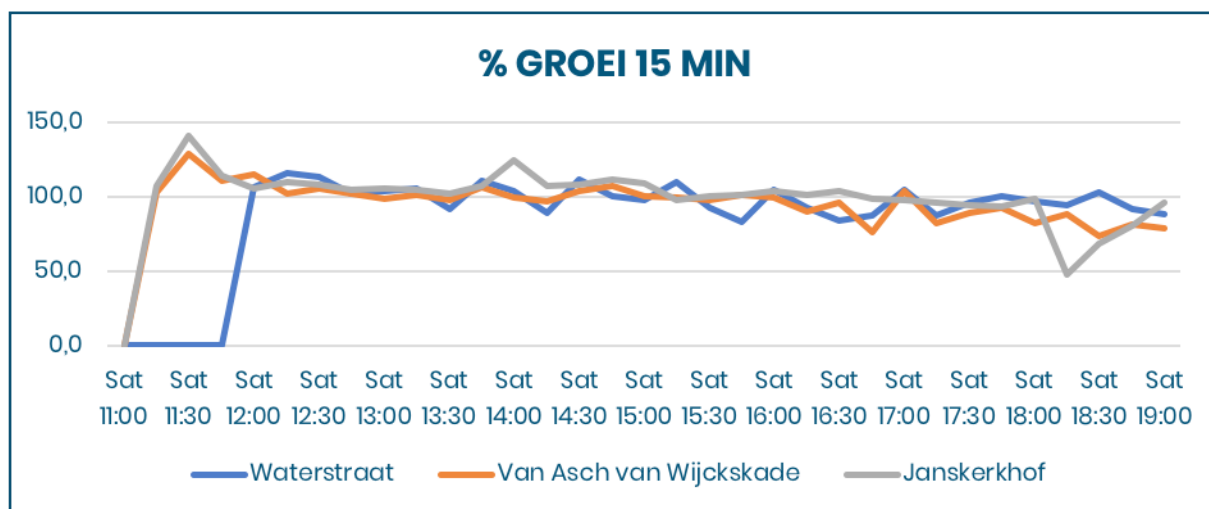
Door het ontbreken van spanning tot 12:00 uur, zijn er tussen 11:00 uur en 12:00 uur geen metingen gedaan in de Waterstraat. Wanneer vervolgens de meting van start gaat om 12:00 uur en 15:30 uur zien we een lichte procentuele toename in het bezoekersaantal. Vervolgens zet zich vanaf 15:30 uur een lichte procentuele daling in.

Procentuele groei Van Asch van Wijckskade

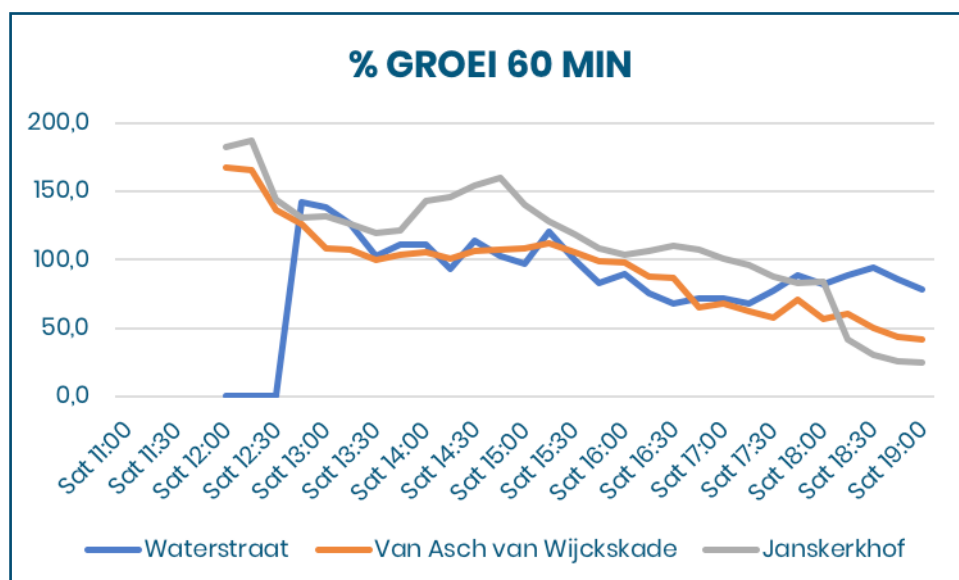
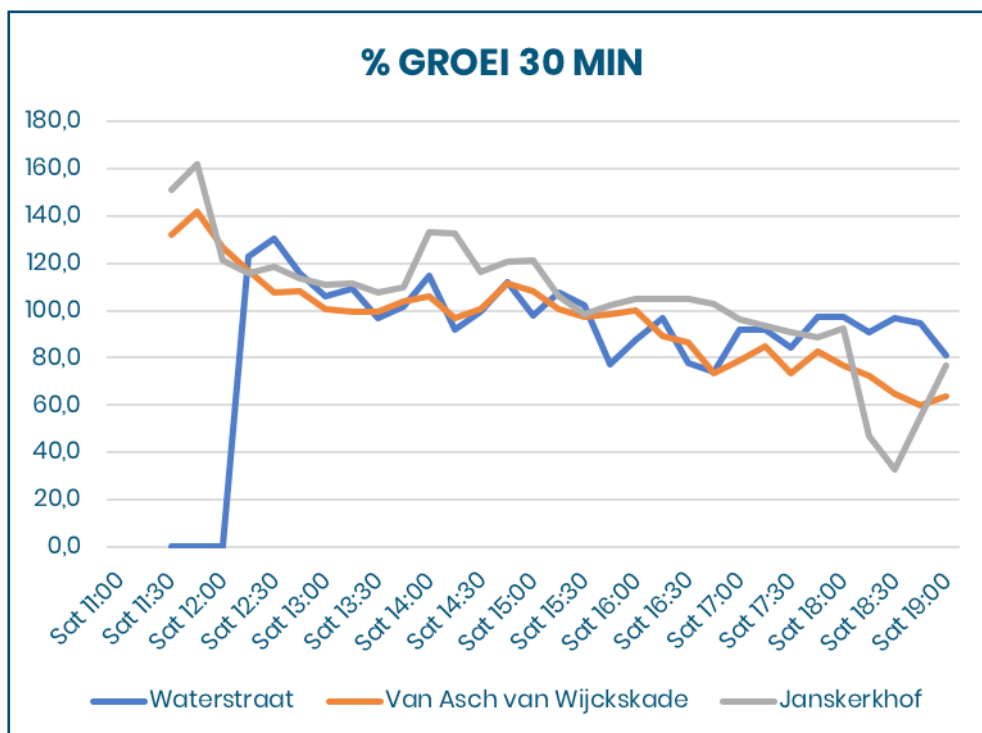
Aan het begin van de dag, tussen 11:00 uur en 12:00 uur is de procentuele groei het hoogst. Vervolgens stabiliseert de groei tot 16:00 uur. Na deze stabilisatie zet zich een daling in tot aan de eindmeting.

Procentuele groei Janskerkhof

Bij aanvang van de meting om 11:00 uur tot aan 14:00 uur zien we een geleidelijke procentuele groei in bezoekersaantal. Vanaf 14:00 uur zien we een minder sterke groei, vanwege het openen van het evenemententerrein. Vervolgens stabiliseert de groei zich tot 18:00 uur. Tussen 18:00 uur en 19:00 uur zien we een sterke afname van het bezoekersaantal, daar waar het evenement is afgelopen.

KONINGS DAG UTRECHT.

4.4 ABSOLUTE GROEI KONINGSDAG

De absolute groei geeft aan hoeveel het bezoekersaantal relatief gezien is gegroeid. Het kan hierbij gaan om een absolute toename of afname in bezoekersaantal.

Absolute groei Waterstraat

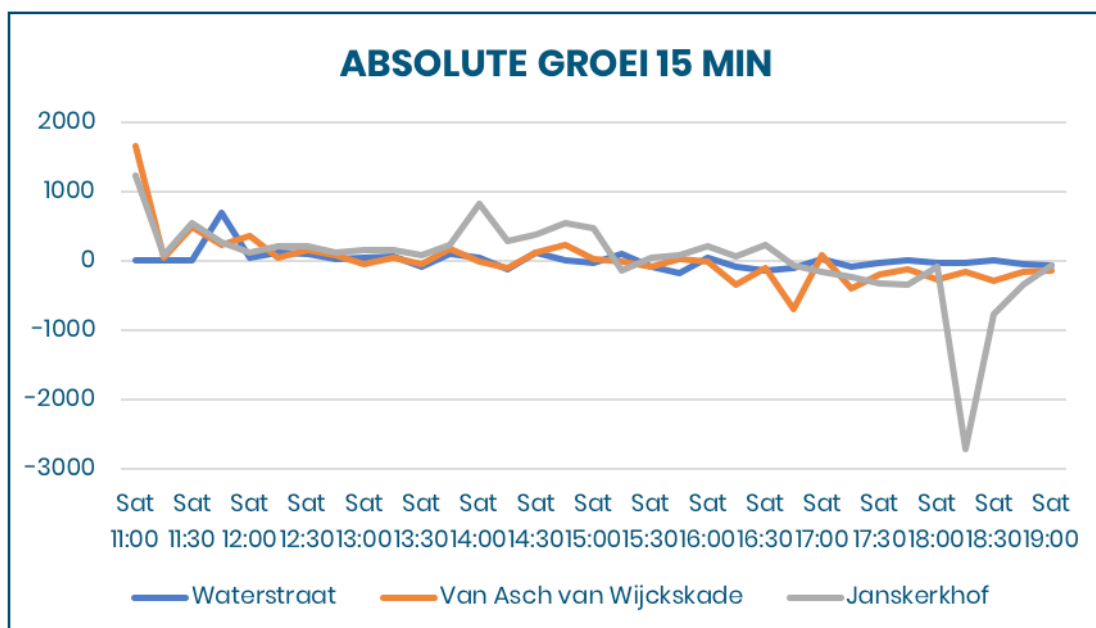
Wanneer de sensoren om 12:00 uur aanspringen loopt het bezoekersaantal al gelijk op tot 700. Vervolgens stabiliseert deze groei. Vervolgens groeit dit bezoekersaantal met 500 personen, wat leidt tot een totaal bezoekersaantal van 1200 personen. Na dit hoogtepunt zet om 15:15 uur de daling in. Dit leidt bij de eindmeting om 19:00 uur tot een afname van 800 bezoekers, wat zich resulteert in een bezoekersaantal van 400.

Absolute groei Van Asch van Wijckskade

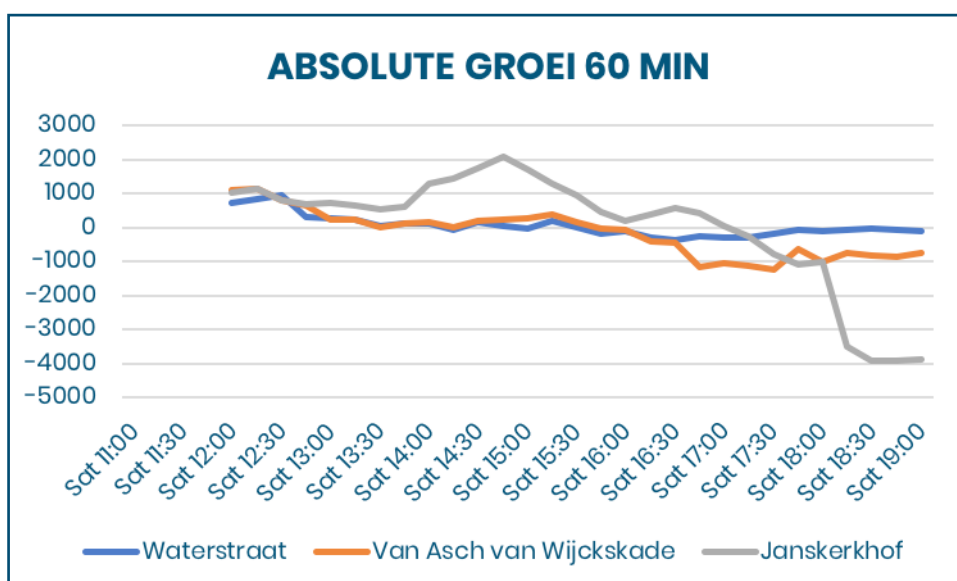
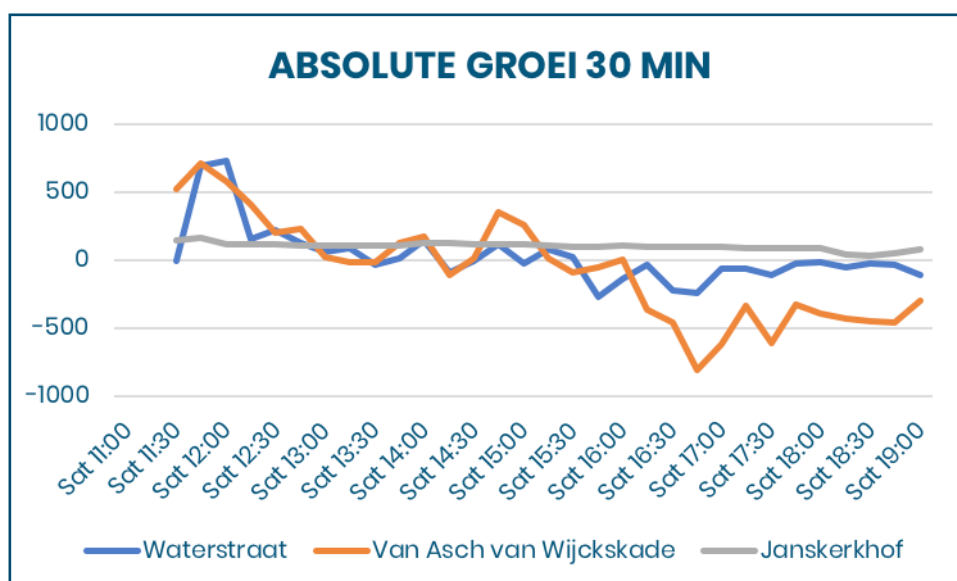
Op de Van Asch van Wijckskade zien we om 11:00 uur al gelijk een bezoekersaantal van 1500. Vervolgens zet zich een gestage groei in tot 13:00 uur. Om 13:00 uur zitten we dan ook al op bijna een verdubbeling. Hierna vlakt de groei tot 14:30 uur weer een beetje af. Na 14:30 stijgt het bezoekersaantal weer met 500 personen. Tot 16:00 uur is de groei stabiel, maar na 16:00 uur zet de daling zich in tot aan de eindmeting van het evenement.

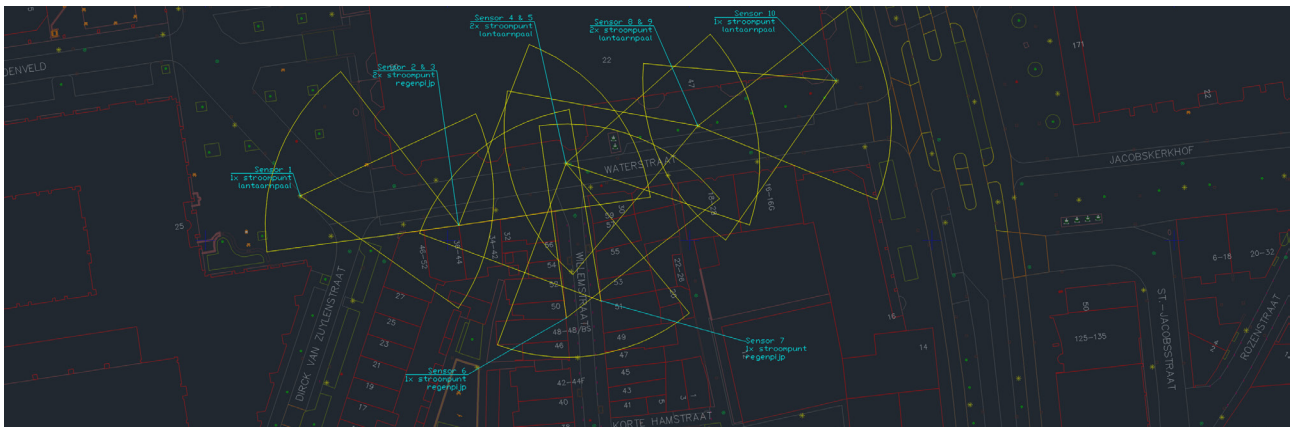
Absolute groei Janskerkhof

Bij aanvang van de meting om 11:00 uur staat het bezoekersaantal op 1200 personen. Vervolgens loopt dit aantal op tot 3000 bezoekers om 13:30 uur. Bij de opening van het evenement om 15:00 uur wordt een groei van 3000 personen, wat een verdubbeling is, waargenomen. Tot slot zet zich een kleine daling in, maar deze daling wordt om 16:30 uur verworpen door een piekdrukke met 6500 bezoekers. Na 18:00 uur neemt het bezoekersaantal flink af door de sluiting van het evenement.

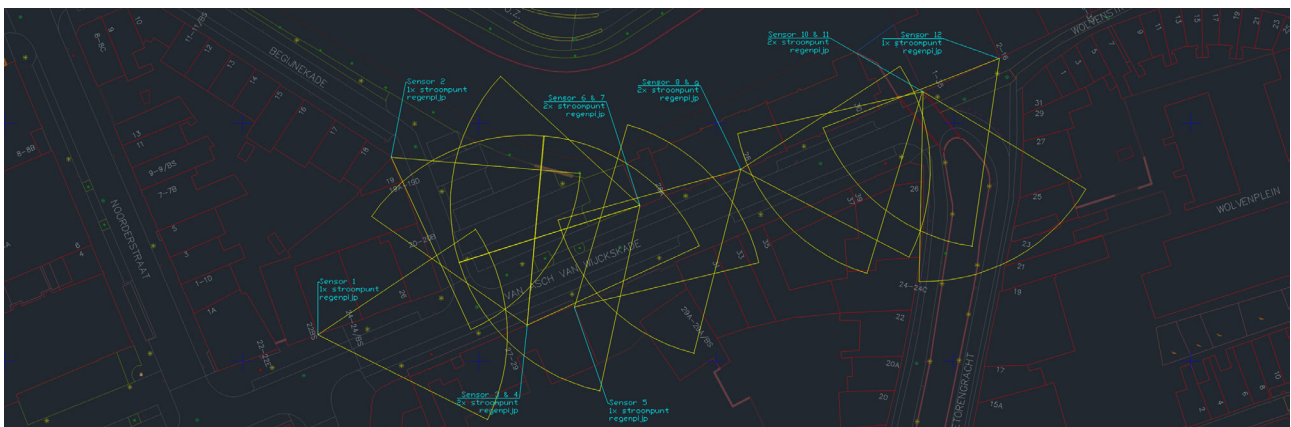

KONINGS DAG UTRECHT.

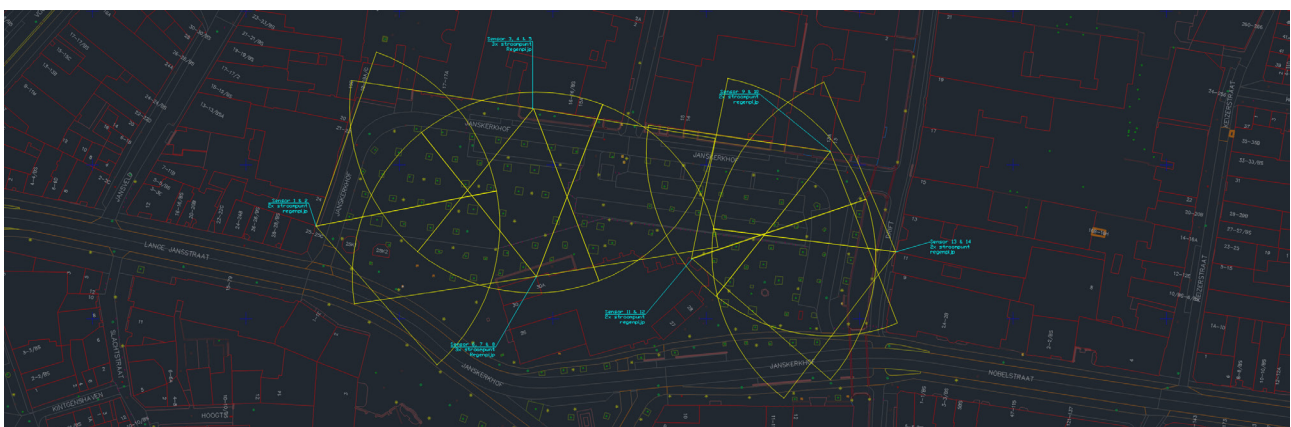

Bijlage 1: Waterstraat

Bijlage 2: Asch van Wijckskade

Bijlage 3: Janskerkhof

Rapportage van bevindingen crowd management

KONINGSNACHT & -DAG 2019

VOOR HET FOCUSGEBIED UTRECHT CENTRUM

Betreft : Rapportage van bevindingen crowd management Koningsdag Utrecht 2019
Versie : V1.3, Definitief
Versiedatum : 6 juni 2019
Kenmerk : ESI/GUKD2019-01

Copyright 2019 ©

Niets van deze rapportage mag op welke wijze dan ook worden verveelvoudigd zonder de voorafgaande toestemming van de Gemeente Utrecht.

Exoneratiebeding

ESI sluit iedere vorm van aansprakelijkheid uit voor eventuele schade of letsel, door welke oorzaak ook ontstaan, die zouden kunnen voortvloeien uit enige regeling, aanbeveling of omissie die in deze rapportage zou kunnen voorkomen.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	4
2. CROWD MANAGEMENT CONCEPT.....	5
2.1 INLEIDING.....	5
2.2 DESIGN	5
2.3 INFORMATIE	7
2.4 MANAGEMENT	8
3. VRIJMARKT, CROWD MANAGEMENT & BEREIKBAARHEID.....	10
3.1 INLEIDING.....	10
3.2 HOOG CATHARIJNE	10
3.3 JAN MEIJENSTRAAT.....	11
3.4 LANGE LAUWERSTRAAT	12
3.5 PREDIKHERENSTRAAT EN LOEFF BERCHMAKERSTRAAT.....	13
3.6 STADHUISBRUG	14
3.7 VAN ASCH VAN WIJCKSBRUG.....	14
3.8 NOORDERBRUG, NOORDERSTRAAT EN VAN ASCH VAN WIJCKSKADE	17
3.9 PLOMPETORENGRACHT.....	17
3.10 HOPAKKER.....	18
4. EVENEMENTEN EN CROWD MANAGEMENT.....	19
4.1 INLEIDING.....	19
4.2 JACOBSKERKHOF.....	19
4.3 WATERSTRAAT, OUWE DIKKE DRIES	20
4.4 JANSKERKHOF – RUIMTE TUSSEN MAXIMALIA EN BEAT-RIX.....	22
4.5 JANSKERKHOF, MAXIMALIA	23
4.6 JANSKERKHOF, BEAT-RIX.....	25
4.7 LANGE JANSSTRAAT 16, 'T GRAS VAN DE BUREN.....	28
4.8 NEUDE.....	29
4.9 VOOR CLARENBURG 4, CAFÉ DE BINNENSTAD.....	29
4.10 OUDKERKHOF 36, NIEUWE DIKKE DRIES	30
4.11 VAN ASCH VAN WIJCKSPLEIN.....	30
5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	31
5.1 CONCLUSIES	31
5.2 AANBEVELINGEN	32
5.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN PER SPECIFIEKE LOCATIE.....	33

1. INLEIDING

Jaarlijks worden Koningsnacht en Koningsdag in Utrecht drukbezocht. In de stad vonden er ook dit jaar tal van activiteiten en evenementen plaats. De jaarlijkse Vrijmarkt vond wederom plaats in de stad. Om de activiteiten en evenementen veilig te laten verlopen is door het Event Safety Institute (ESI) het *'Crowd managementplan Koningsnacht & -dag 2019'* opgesteld in opdracht van de gemeente Utrecht. Ten behoeve van advisering tijdens de uitvoering van het crowd managementplan heeft een adviseur van ESI deel uitgemaakt van het Veiligheidsteam. Tijdens Koningsnacht en -dag zijn daarnaast twee adviseurs van ESI ingezet in de binnenstad om het verloop van de evenementen te monitoren en te evalueren en het Veiligheidsteam te voorzien van actuele (aanvullende) informatie. In deze rapportage wordt de uitvoering van het crowd managementplan geëvalueerd en worden conclusies en aanbevelingen gedaan om het crowd management verder te verbeteren.

Deze rapportage kent een zekere afbakening. Het betreft een rapportage van de bevindingen van adviseurs van ESI. Het betreft geen multidisciplinaire evaluatie van het crowd management als geheel. Daarnaast worden enkel aspecten met betrekking tot crowd management tijdens de evenementendagen beschreven. De afhandeling van incidenten of aandachtspunten met betrekking tot het proces van vergunningverlening en handhaving komen hier niet aan bod. Voor de resultaten van de metingen met het Remoticom Smart Crowd systeem wordt verwezen naar het *'Analyserapport Smart Crowd Koningsfeest Utrecht, 6 mei 2019'* van Remoticom.

2. CROWD MANAGEMENT CONCEPT

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het crowd management concept geëvalueerd. Dit concept was gericht op twee risico's:

1. Voorkomen overcrowding binnen deelgebieden;
2. Voorkomen blokkade van ontruiming/ontvluchting binnen deel-/horecagebieden en rond activiteiten/evenementen c.q. blokkades van calamiteitenroutes.

In het concept stonden centraal:

- het vrijhouden van vastgestelde gebieden en routes;
- het instellen van een hoofdroute en verwijzing van publiek met tekstkarren (DRIPs);
- het monitoren van de drukte op de Waterstraat, de Van Asch van Wijckskade en Janskerkhof middels meettechnologie van Remoticom;
- het instellen van eenrichtingsverkeer voor voetgangers en de inzet van sfeerwachten op de Lange Lauwerstraat, Plompetorengracht en Loeff Berchmakerstraat – Predikherenstraat;
- het afsluiten van evenementengebieden en deellocaties bij drukte.

In het crowd managementplan is een onderverdeling gemaakt tussen design, informatie en management als factoren die bepalend zijn voor de crowd management maatregelen. Het voorliggende hoofdstuk analyseert de uitvoering van het crowd management concept aan de hand van deze factoren.

2.2 Design

Bij 'design' staat de inrichting van het evenemententerrein centraal. De wijze waarop het evenemententerrein is inricht kan tot risico's leiden. Denk hierbij aan versmallingen in looproutes, kruisende publieksstromen, het blokkeren van calamiteitenroutes of vermenging van voetgangers met autoverkeer. De inrichting van het terrein bepaalt daarnaast de beschikbare publiekscapaciteit, die te laag kan zijn voor het aanbod aan bezoekers. In relatie tot Koningsnacht en Koningsdag constateren wij de volgende aandachtspunten:

- Op verschillende locaties waren podia geplaatst op looproutes, waar veel publiek op af kwam en de doorloop door werd gehinderd;
- Op verschillende locaties en momenten werden doorlooproutes van de Vrijmarkt gehinderd door activiteiten;
- Op verschillende locaties werden de gemarkeerde vrije ruimte in gebruik genomen, waardoor uitwijkmogelijkheden voor ontvluchten vervielen;
- Een aantal evenemententerrein waren niet optimaal ingericht, waardoor het publiek zich op de terrein niet optimaal verdeelde.

Podia en publiek op looproutes

De aanwezigheid van podia en hierbij behorend publiek op doorlooproutes vormde een punt van aandacht. Veelal betreft dit horecagelegenheden die een podium voor de deur plaatsten en hier een evenement organiseerden. Denk hierbij aan de cafés Ouwe Dikke Dries, Nieuwe Dikke Dries en de Binnenstad en het evenement op Jacobskerkhof. De optredens trokken veel publiek, waardoor de doorlooproutes geblokkeerd werden. Sommige evenementenlocaties, zoals café Ouwe Dikke Dries, liggen aan de rand van het Vrijmarktgebied, waardoor de noodzaak tot doorloop minder is. Ons advies is om kritisch te kijken naar de locaties die worden toegestaan waarbij een podium wordt geplaatst op een looproute. Sta dit enkel toe bij locaties aan de buitenring van de Vrijmarkt en draag er op drukbezochte locaties voor zorg dat het doorlopende publiek wordt omgeleid via een alternatieve

route. Voor het evenement op het Jacobskerkhof is het van belang om de plaatsing van het podium te herzien (zie 4.2).

Vrijhouden en handhaven looproutes Vrijmarkt

Op verschillende momenten en op verschillende locaties werden activiteiten geconstateerd op looproutes van de Vrijmarkt die de doorstroming hinderden. Het betrof hier voornamelijk straatartiesten die op straten van de Vrijmarkt optredens verzorgden: muzikanten op de Jan Meijenstraat (zie 3.3), een ludieke actie van studenten op de Loeff Berchmakerstraat (zie 3.5), een reggae-DJ nabij de Van Asch van Wijcksbrug (zie 3.7) en dansers op de kruising van de Van Asch van Wijckskade met de Wijde Begijnestraat (zie 3.8). Mogelijk waren enkele van deze activiteiten vergunningplichtig. Voor de doorstroming van het publiek, ter voorkoming van te hoge drukte en ter voorkoming van risico's bij een ontvluchting adviseren we ervoor zorg te dragen dat er op dergelijke activiteiten op de looproutes van de Vrijmarkt beter wordt gehandhaafd. Daarnaast valt te overwegen om voor de Vrijmarkt locaties te bepalen waar straatartiesten wél optredens mogen verzorgen. Deze locaties dienen ruimte te bieden aan publiek, zonder dat de doorlooproutes van de Vrijmarkt worden gehinderd.

Vrijhouden en handhaven kledjes en objecten Vrijmarkt

In het crowd managementplan zijn gebieden aangewezen waarbij het van belang was dat deze vrijgehouden werden van kledjes en andere objecten. Dit was van belang om ruimte te creëren voor publiek en ontvluchting, opstoppen in publieksstromen te voorkomen en de bereikbaarheid voor de hulpdiensten te verbeteren. Dit betrof voornamelijk de Van Asch van Wijckskade en omliggende straten. We constateren dat het vrijhouden van de gebieden waar geen kledjes mochten staan in omgeving van de Noorderbrug goed gelukt is (zie 3.8). In de omgeving van de Van Asch van Wijcksbrug, op de Van Asch van Wijckskade, is het niet gelukt de gewenste gebieden vrij te houden (zie 3.7). Dit lag niet aan de wijze van markering, deze was duidelijk aangebracht. Betere handhaving is hier noodzakelijk.

Markering Van Asch van Wijcksbrug

Inrichting evenemententerreinen

De inrichting van de evenemententerreinen op het Janskerkhof (Maximalia en Beat-rix) en bij Ouwe Dikke Dries vragen herziening. Door op deze terreinen objecten (zoals bars) en in- en uitgangen anders te plaatsen kan een betere spreiding van het publiek ontstaan. De inrichting zorgde nu voor hogere publieksdichtheden en hinderde de spreiding van het publiek. Zie paragraaf 4.3, 4.5 en 4.6 voor de constateringen per evenemententerrein.

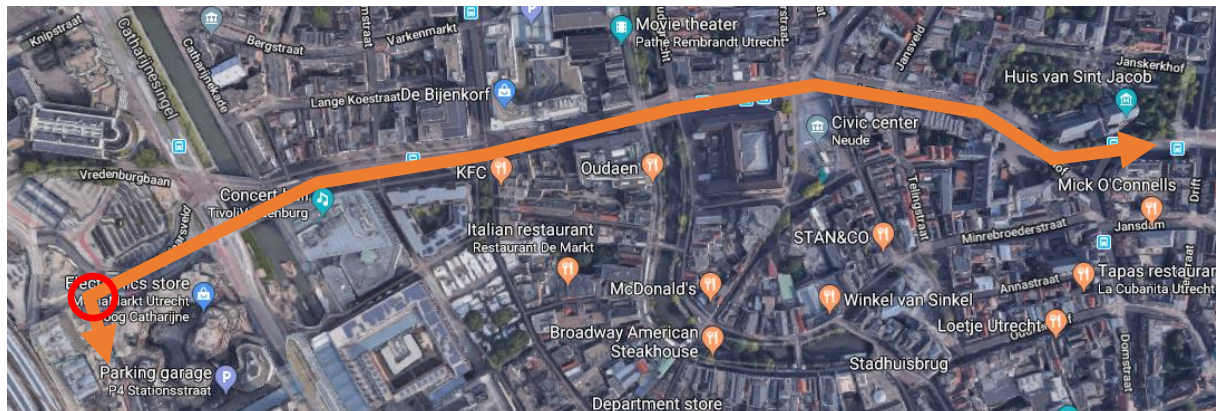
2.3 Informatie

Met 'informatie' doelen we op de wijze waarop bezoekers voor en tijdens het evenement worden geïnformeerd. Op deze wijze kan het publiek worden gestuurd naar bepaalde plekken en kunnen publieksstromen worden beïnvloed. We hebben de informatieverstrekking aan het publiek tijdens het evenement beoordeeld, dit betreft de aangegeven hoofdroute en de informatie op de tekstkarren (DRIPs).

Hoofdroute

Ten behoeve van het geleiden van de publieksstromen is er een hoofdroute ingesteld tussen Hoog Catharijne, Neude en Janskerkhof via Smakkelaarsveld – Vredenburg – Lange Viestraat – Potterstraat – Lange Jansstraat - Janskerkhof. Tijdens Koningsnacht en Koningsdag is deze route door publiek in gebruik geweest als hoofdroute. Er werd door publiek veel gebruik gemaakt van de betreffende route in twee richtingen. Ons advies is om het gebruik van de hoofdroute te continueren. Mogelijk kan de route in de inrichting nog meer worden geaccentueerd door middel van oranje versiering op of langs de route.

Een punt van aandacht is de routeaanduiding richting Neude op de t-splitsing Smakkelaarsveld-Smakkelaarshoek. Op deze locatie was geen verdere routeaanduiding gesitueerd, wat onduidelijkheid opleverde voor de verdere looproute. We adviseren om hier met tijdelijke bebording of banners te werken om de hoofdroute richting Neude aan te duiden, zie het omcirkelde gebied in onderstaande afbeelding.

Hoofdroute en kruising Smakkelaarsveld-Smakkelaarshoek

Verwijzen van publiek met DRIPs

Voor de verwijzing van het publiek op de hoofdroute en op drukke locaties bij de Van Asch van Wijcksbrug, Loeff Berchmarkerstraat, Plompetorengracht en Janskerkhof zijn tekstkarren geplaatst, zogenaamde berm-DRIPs (Dynamisch Route Informatie Panelen). De plaatsing en bewegwijzering was uitgevoerd conform het crowd managementplan. De hoofdroute werd door middel van de DRIPs duidelijk aangeduid en op het moment dat er sprake was van drukte op bepaalde locaties of afsluiting van evenemententerreinen, werd dit weergegeven op de schermen. Ten behoeve van de instroom- en circulatiefase zijn de DRIPs effectief gebleken. Ten behoeve van de uitstroombfase lijken de DRIPs een minder grote bijdrage te hebben geleverd. We constateerden tijdens Koningsdag dat vertrekkende bezoekers die naar het Centraal Station gingen, voornamelijk de route via het winkelcentrum Hoog Catharijne namen en geen gebruik maakten van de aangegeven route via Smakkelaarsveld.

De DRIPs bieden de mogelijkheid om het publiek te informeren bij calamiteiten. Aangezien er geen calamiteiten hebben plaatsgevonden, zijn de DRIPs in dit kader niet ingezet geworden. We verwachten hier echter wel meerwaarde van.

2.4 Management

Management betreft de inzet van personeel om publieksstromen te sturen: beveiligers, handhavers en politie. In veel gevallen gaat het hier om het effectueren van afsluitingen tot gebieden. Ook het monitoren van de drukte en de coördinatie van de gezamenlijke processen door het Veiligheidsteam behoren tot de management maatregelen.

Monitoren drukte middels Remoticom

Aangezien de gehele binnenstad van Utrecht is aan te merken als evenementengebied, is het moeilijk om een betrouwbare inschatting te maken van totale bezoekersaantallen. Dit jaar zijn metingen middels het Remoticom systeem verricht op drie locaties: Waterstraat, Van Asch van Wijckskade en Janskerkhof. Op deze locaties werd de grootste drukte verwacht en ook geconstateerd. Van deze locaties zijn bezoekersaantallen en publieksdichtheden gemeten. De metingen van Remoticom laten zien dat:

- Er op Koningsnacht op de Waterstraat tussen 20:30 uur en 22:30 uur meer dan 3.000 gelijktijdige bezoekers aanwezig waren. Dit is meer dan de berekende potentiële capaciteit van 2.250 tot 2.500 gelijktijdige bezoekers. De gewenste publieksdichtheid van 2,5 personen per vierkante meter wordt voor het café aanzienlijk overschreden: er is hier in dezelfde tijdspanne sprake van dichtheden van meer dan 3,5 personen per vierkante meter. Ter plekke blijkt dat er voor het podium zelfs sprake was van dichtheden van meer dan 4 personen per vierkante meter. Op Koningsdag waren de bezoekersaantallen beperkt;
- Er op de Van Asch van Wijckskade tijdens Koningsnacht geen zorgwekkend hoge publieksdichtheden en bezoekersaantallen zijn gemeten, met een piek in bezoekersaantallen om 23:00 uur op Koningsnacht van 2.200 gelijktijdige bezoekers. Hiermee is het aantal gelijktijdige bezoekers onder de berekende potentiële capaciteit van 2.300 tot 2.750 gelijktijdige bezoekers gebleven. De publieksdichtheid betrof op het piekmoment 1,5 personen per vierkante meter, evenveel als de berekende maximale publieksdichtheid;
- Er op Koningsdag op de Van Asch van Wijckskade doorlopend sprake was van meer dan 3.000 gelijktijdige bezoekers tussen 12:45 uur en 16:30 uur, met een piek van 3.400 bezoekers rond 14:45 uur. In deze periode was de publieksdichtheid tussen 14:30 uur en 16:00 uur meer dan 2 personen per vierkante meter. Dit oversteeg de berekende gemiddelde dichtheid en de potentiële capaciteit;
- De instroom van de evenementen op het Janskerkhof op Koningsnacht om 22:00 uur start en haar piek in bezoekersaantallen bereikt om 00:00 uur met 7.500 bezoekers voor het gebied als geheel;
- De instroom van de evenementen op het Janskerkhof op Koningsdag vanaf 14:00 uur sterk toeneemt, waarbij er tussen 14:30 uur en 18:00 uur sprake is van meer dan 5.000 bezoekers voor het gebied als geheel. Op het piekmoment van 16:30 uur waren er 6.436 bezoekers aanwezig.

De metingen voor Janskerkhof zijn voor de bezoekersaantallen en publieksdichtheden niet representatief gebleken. Het gebied was ingedeeld in twee afzonderlijke evenemententerreinen, de metingen zijn van het gebied als geheel verricht. Hierdoor zijn bezoekersaantallen en publieksdichtheden gemiddeld voor het gebied, waardoor de publieksdichtheden en bezoekersaantallen leken mee te vallen. De metingen laten een publieksdichtheid van 1,5 personen per vierkante meter zien op het piekmoment, terwijl in het frontstage gebied de publieksdichtheid tijdens Koningsnacht meer dan 4 personen per vierkante meter betrof. Ter plekke werd duidelijk dat de terreinen zodanig waren gevuld dat een afsluiting noodzakelijk werd. Bovendien is in de berekeningen van de twee evenemententerreinen uitgegaan van een gemiddelde dichtheid van 2,5 personen per vierkante meter. Dit levert voor het Beat-rix terrein hogere aantallen op dan daadwerkelijk mogelijk waren. Frontstage was het te druk en waren publieksdichtheden te hoog, terwijl op het achterste deel van het terrein nog voldoende ruimte beschikbaar was. We adviseren om

voor de evenementen Maximalia en Beat-rix een meer gedetailleerde capaciteitsberekening uit te voeren om de daadwerkelijk publiekscapaciteit te bepalen en de metingen voor de twee deelterreinen afzonderlijk uit te laten voeren.

Voor nadere informatie over de meetresultaten wordt verwezen naar het 'Analyserapport Smart Crowd Koningsfeest Utrecht, 6 mei 2019' van Remoticom.

Eenrichtingsverkeer en inzet van sfeerwachten

In het crowd managementplan is er uitgegaan van het instellen van eenrichtingsverkeer en inzet van sfeerwachten voor voetgangers op de Lange Lauwerstraat, Plompetorengracht en Loeff Berchmakerstraat – Predikherenstraat. De doelstelling hiervan was het voorkomen van tegengestelde publieksstromen in smalle en drukke straten. Het eenrichtingsverkeer op de Predikherenstraat - Loeff Berchmakerstraat en op de Plompetorengracht werkten naar wens. Een punt van aandacht is de zichtbaarheid van de ingang naar de Predikherenstraat vanaf Neude.

Het eenrichtingsverkeer in de Lange Lauwerstraat was niet uitgevoerd zoals voorzien in het plan. De banners met 'uitgang' en de afzettingen met sfeerwachten waren geplaatst in een andere straat, namelijk bij de ingang tot de Van Asch van Wijckskade vanaf de Oudegracht. In de Lange Lauwerstraat was het eenrichtingsverkeer in zijn geheel niet uitgevoerd. Het ontbreken van het eenrichtingsverkeer in de Lange Lauwerstraat heeft geen knelpunten opgeleverd in de doorstroming van publiek.

Afsluiten van evenementengebieden en deellocaties bij drukte

Een drietal evenementengebieden zijn afgesloten in verband met drukte:

- De toegang tot de Waterstraat vanuit de Willemstraat op Koningsnacht;
- De ingangen tot Maximalia op het Janskerkhof op Koningsnacht en Koningsdag;
- De ingangen tot Beat-rix op het Janskerkhof op Koningsnacht.

De afsluiting van de Willemstraat zou door THOR worden gedaan, maar bleek maar kort aan de orde omdat de instructies vanuit het Veiligheidsteam niet tot het personeel op straat geraakten. Wij stellen om deze reden de vraag of het daadwerkelijk uitvoerbaar is om de afsluitingen door THOR te laten plaatsvinden. Voor de Waterstraat bleek dit niet te lukken (zie 4.3) en adviseren we dit uit te laten voeren door beveiligers. De wijze van afsluiting dient voor de Waterstraat te worden herzien. Gezien de hoge publieksdichtheid en het overschrijden van de maximale bezoekersaantallen op Koningsnacht is ons advies om een afgesloten evenemententerrein in te richten, zodat bij drukte daadwerkelijk kan worden afgesloten (zie 4.3).

De afsluitingen op het Janskerkhof waren noodzakelijk en droegen bij aan het voorkomen van een onbeheersbare situatie. De afsluitingen op Janskerkhof op Koningsnacht leidden om assistentie van politie te paard, om de ingangen tot de evenemententerreinen vrij te maken van bezoekers. Dit was effectief, maar zorgde er ook voor dat mensen tegen de hekken werden geduwd en de hekken bijna omvielen. Vanuit een crowd management perspectief heeft het crowd management hier gefaald en is de situatie tot een openbare orde inzet geworden. Het aantal beveiligers was zeer beperkt en te weinig om de in- en uitstroom adequaat af te kunnen handelen. Meer beveiligers waren noodzakelijk om bezoekers te verzoeken de ingangen vrij te maken. De inzet van politie ter assistentie had ook plaats kunnen vinden door agenten te voet. Samen met beveiligers hadden zij de ingang vrij kunnen vegen. Nu was er sprake van een opschaling van één beveiligers naar inzet van vier politiepaarden. De inzet van paarden maakte het risico op verdrukking voor de bezoekers bij de ingang echter juist groter. De situatie die men wilde voorkomen (verdrukking bij de ingang door hoge aantallen bezoekers) werd op deze wijze juist in de hand geholpen. Het valt dan ook ten sterkste af te raden op paarden in te zetten in deze situatie. Voor het scheiden van publiek bij ongeregelde heden is dit een geschikt instrument, maar niet voor het wegsturen van publiek bij een ingang dat naar een feestje wil.

3. VRIJMARKT, CROWD MANAGEMENT & BEREIKBAARHEID

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen de bevindingen van het crowd management tijdens Koningsnacht en Koningsdag van de Vrijmarkt aan bod. Per locatie worden de geconstateerde bijzonderheden omschreven.

3.2 Hoog Catharijne

Instroomfase

Tijdens de instroomfase van Koningsnacht werd er gebruik gemaakt van de route vanuit het Centraal Station richting Smakkelaarsveld. De DRIP was goed gesitueerd. Een punt van aandacht was de situatie nadat voetgangers onder aan de roltrap/trap raken in de Smakkelaarshoek. Hier kruiste de looproute zich vrijwel direct met een (veelgebruikt) fietspad. Door werkzaamheden was de stoep aan de zijde van de roltrap niet te gebruiken en was het publiek aan deze zijde genoodzaakt het fietspad over te steken. Dit kan gevaarlijke situaties opleveren en bij een grote doorstroom van publiek leiden tot opstoppen. Zie onderstaande foto. Ook voor het dagelijks gebruik van het station zal dit een punt van aandacht vormen.

Tekstkar Hoog Catharijne

Situatie Smakkelaarshoek

Uitstroomfase

Voor de uitstroomfase tijdens Koningsdag werd geconstateerd dat er nauwelijks gebruik werd gemaakt van de route via Smakkelaarsveld naar het NS-station. De publieksstroom verliep primair via Hoog Catharijne. Waarschijnlijk in verband met het minder goede weer en omdat men op de terugweg sneller geneigd is gebruik te maken van de kortere en gebruikelijke route richting het station. Dit leverde overigens geen knelpunten op.

Bijkomend verbeterpunt betrof de signage voor het aangeven van de bussen op de tekstkar. Dit werd aangegeven met een buigende pijl, zie onderstaande foto. De aanbevolen route werd hiermee echter niet duidelijk.

Plein Hoog Catharijne, richting Smakkelaarshoek

Tekstkar Hoog Catharijne, vanaf Smakkelaarshoek

3.3 Jan Meijenstraat

Tijdens Koningsnacht was de drukte in de Jan Meijenstraat een punt van aandacht. De straat is smal, aan weerszijden voorzien van kramen en toegankelijk van beide zijden.

Omstreeks 19:30 uur is de situatie ter plaatse beoordeeld op drukte. De doorstroming van publieksstromen verliep langzaam, maar leidde op dit moment niet tot knelpunten. De vertraging werd vooral veroorzaakt doordat mensen bij kraampjes kijken en bekenden tegenkomen. Het is er gezellig druk, maar niet gevaarlijk druk. De doorloop bleef op gang en liep niet vast. Indien gewenst, is het nog mogelijk om op grotere loopsnelheid door de straat te lopen. Naar schatting was er sprake van een dichtheid van 2 personen per vierkante meter. Zie onderstaande foto's van de situatie op dat moment.

Jan Meijenstraat, zijde Waterstraat

Jan Meijenstraat, zijde Oranjestraat

Omstreeks 21:15 uur is de situatie opnieuw ter plaatse beoordeeld. De publieksdichtheid was op dit moment aanzienlijk afgenomen. Punt van aandacht was een optreden van muzikanten ter hoogte van huisnummer 34. Gezien de smalle straat en het gegeven dat de doorstroming in de straat snel stopt, is het advies om optredens in deze straat niet toe te staan.

Jan Meijenstraat

Optreden Jan Meijenstraat

De bereikbaarheid van hulpdiensten blijft een punt van aandacht voor de Jan Meijenstraat. Het publiek kan de straat slechts in twee richtingen ontluchten bij een calamiteit, er zijn geen andere doorgangen. Ook dit zal de toegankelijkheid voor hulpdiensten niet ten goede komen.

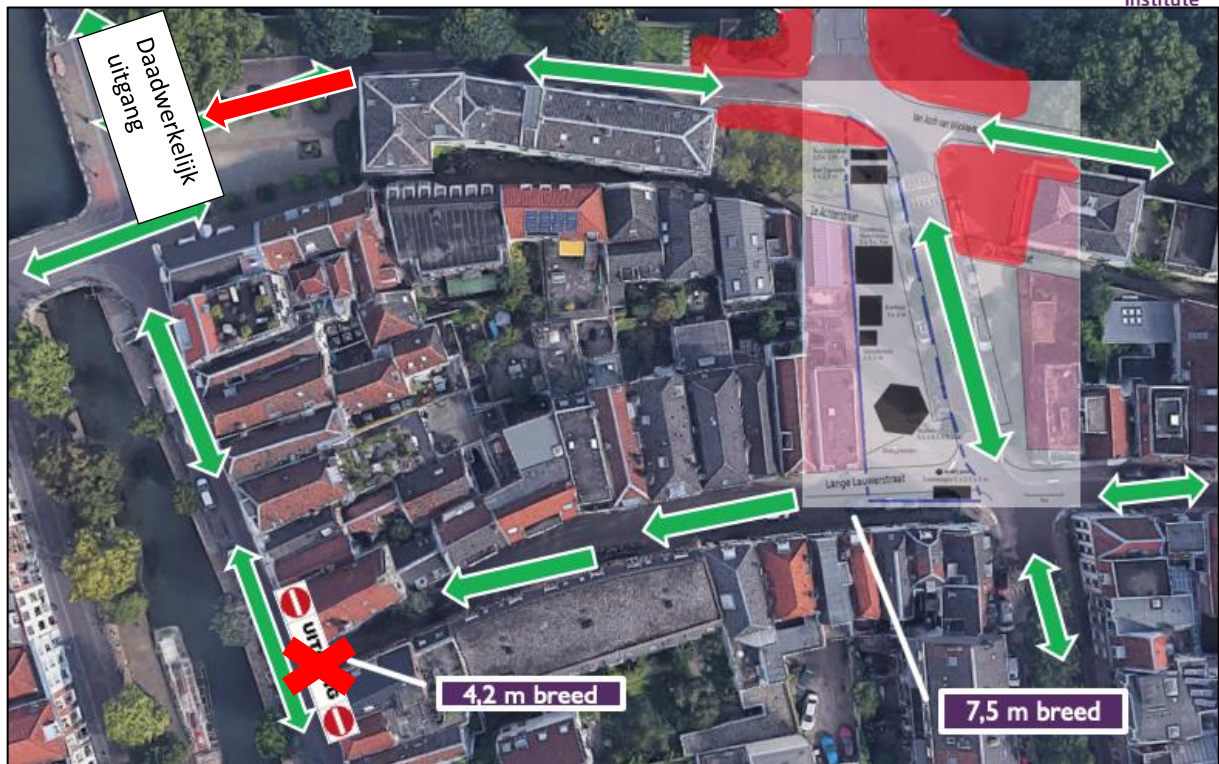
3.4 Lange Lauwerstraat

Voor de Lange Lauwerstraat was in het crowd managementplan eenrichtingsverkeer voor voetgangers voorzien, met twee sfeerwachten aan de uitgang om te voorkomen dat men hier de straat zou betreden. De reden hiertoe is het feit dat de Lange Lauwerstraat een zeer smalle straat betreft die tijdens Koningsnacht en -dag erg druk kan zijn.

Het eenrichtingsverkeer was niet uitgevoerd zoals voorzien in het plan. De banners met 'uitgang' en de afzettingen met sfeerwachten zijn geplaatst in een andere straat, namelijk bij de ingang tot de Van Asch van Wijckskade vanaf de Oudegracht. In de Lange Lauwerstraat is het eenrichtingsverkeer in zijn geheel niet uitgevoerd.

Het eenrichtingsverkeer bij de ingang tot de Van Asch van Wijckskade leidde voor de sfeerwachten tot veel discussie en tot veel onbegrip bij publiek. De afsluiting op deze locatie had geen toegevoegde waarde, mede omdat het niet opviel. Bovendien was enkel de uitgang gecommuniceerd, geen ingang. Hierdoor ontbrak het direct zichtbare alternatief, waardoor de meerwaarde om de discussie met de sfeerwachten aan te gaan toenam. Op Koningsdag was de doorgang daarnaast niet voorzien van losse dranghekken, zodat het niet mogelijk was de doorgang te versmallen om inkomend publiek tegen te houden. Op Koningsdag zijn er dranghekken bijgeplaatst, wat het voor de sfeerwachten makkelijker maakte om publiek tegen te houden.

Tijdens Koningsnacht is omstreeks 22:30 uur de situatie in de Lange Lauwerstraat beoordeeld. Het ontbreken van eenrichtingsverkeer leverde op dit moment geen knelpunt op, omdat de doorstroming van publiek op dit moment minimaal was. Op andere momenten is hier verder geen beeld van gevormd.

3.5 Predikherenstraat en Loeff Berchmakerstraat

De Predikherenstraat en de Loeff Berchmakerstraat vormden de verbinding tussen Neude en de Vrijmarkt. Op deze straten was eenrichtingsverkeer ingericht voor voetgangers. Het eenrichtingsverkeer werkte hier naar wens. Bezoekers volgden deels de instructies van de sfeerwachten op. Vooral nadat dranghekken waren bijgeplaatst op Koningsdag werd het tegenhouden van bezoekers bij de uitgang makkelijker. Een punt van aandacht is de zichtbaarheid van de ingang naar de Predikherenstraat vanaf Neude. Deze ingang was minder goed zichtbaar.

Tijdens Koningsnacht werd geconstateerd dat op de Loeff Berchmakerstraat een statafel zodanig was geplaatst dat de doorloop hierdoor werd gehinderd. Hierop is geadviseerd handhavend op te treden.

Statafel Loeff Berchmakerstraat

Opstopping agv statafel

3.6 Stadhuisbrug

Tijdens Koningsnacht speelde op de trappen van het Stadhuis een sambaband. Hier bleef redelijk veel publiek staan kijken. Omstreeks 20:15 uur is de situatie hier beoordeeld. Er was nog een kleine strook vrij voor passerende voetgangers. Het ongelukkig geplaatste plaskruis zorgde voor een vernauwing in de beschikbare doorloop. We adviseren het plaskruis te verplaatsen richting de brug, voor de bibliotheek, naast de ANWB-paal. Daarnaast is geadviseerd om de sambaband enkele meters op te schuiven op de trappen, richting de Denham winkel. Hierdoor wordt de beschikbare doorloop ruimer.

Publiek sambaband, foto vanaf Denham

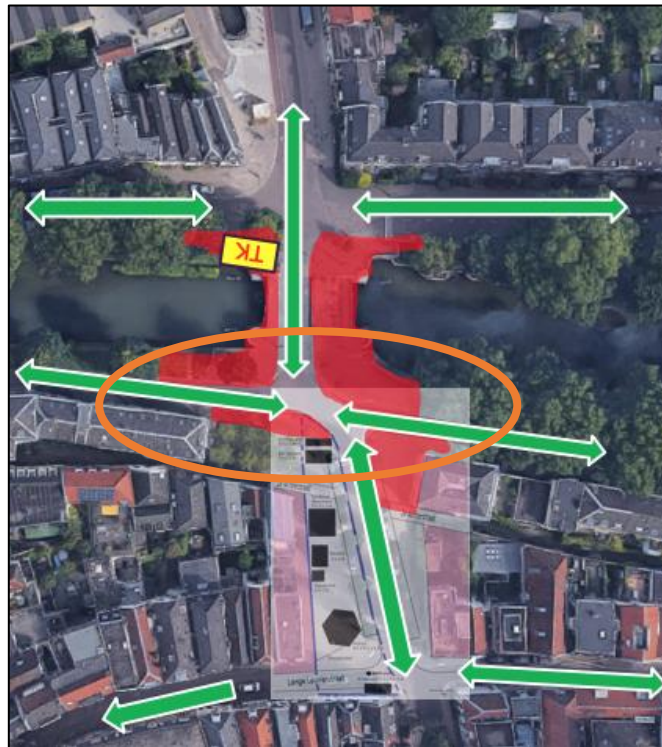
Plaskruis Stadhuisbrug

Alternatieve locatie plaskruis

3.7 Van Asch van Wijcksbrug

Conform het crowd managementplan is het van eminent belang om de rode gebieden op de Van Asch van Wijcksbrug vrij te houden van objecten, zie onderstaande afbeelding.

Situatie Van Asch van Wijcksbrug e.o.

Tijdens Koningsnachts is omstreeks 23:00 uur de situatie bij de Van Asch van Wijcksbrug beoordeeld. Op Koningsdag is de situatie opnieuw bekeken omstreeks 12:30 uur. De brug aan de zijde van Weerdsingel Oostzijde werd goed vrijgehouden. De brug zelf was vrij. De situatie aan de zijde van de Van Asch van Wijckskade is echter anders, de rode gebieden zijn hier in zijn geheel niet vrijgehouden (zie oranje omcirkeld gebied in bovenstaande afbeelding). Een reggae DJ op de hoek trok veel publiek. Het publiek stond op de doorloop van de Van Asch van Wijckskade, waardoor de publieksdoorstroming ernstig werd gehinderd. Op de hoeken van de kruising van de Van Asch van Wijckskade met de brug, en met de Van Asch van Wijkstraat, waren grote standplaatsen ingenomen, die de gehele hoeken in beslag namen. Het valt aan te bevelen om hier beter op te handhaven bij aanvang van het evenement.

Reggae feest hoek brug – V. Asch v. Wijkstraat

Idem

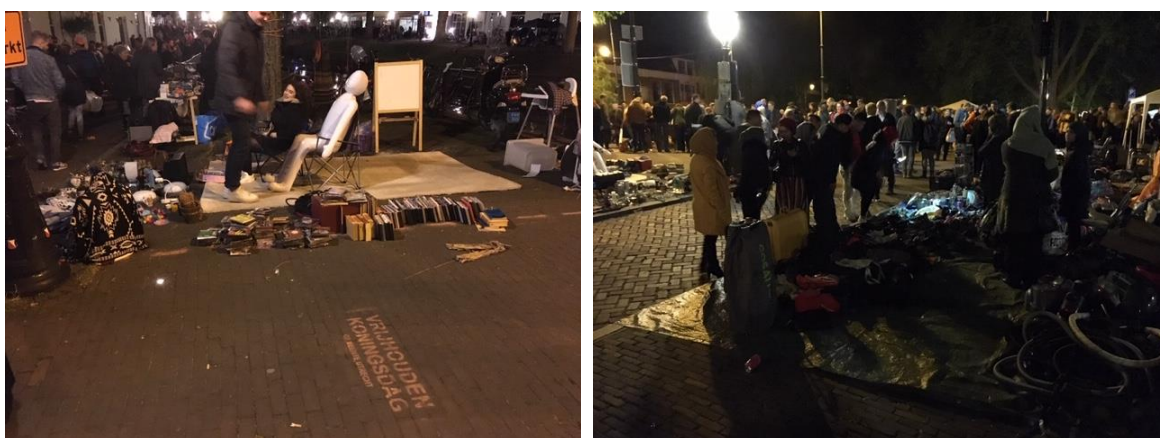

Idem

De reggae DJ trok redelijk veel publiek, het was tot een klein evenement op zichzelf geworden. Het advies is om een dergelijke activiteit op deze locatie niet toe te staan gezien de prop in de doorloop die hierdoor wordt gecreëerd.

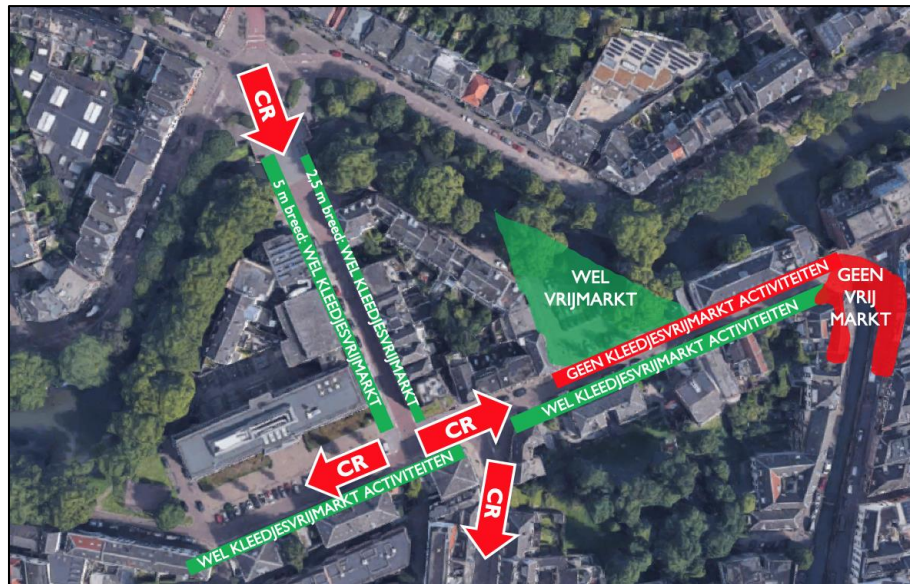
Verkopers op hoeken brug - V. Asch v. Wijckstraat

Idem

3.8 Noorderbrug, Noorderstraat en Van Asch van Wijckskade

Conform het crowd managementplan moest de rijbaan van de Noorderstraat/Noorderbrug vrij blijven van objecten om de weg voor calamiteitenverkeer vrij te houden. Tijdens Koningsdag was de rijbaan geheel vrij en goed toegankelijk. Op de Noorderstraat mochten kleedjes worden geplaatst. Omstreeks 16:30 uur zijn hier op Koningsdag geen kleedjes (meer) aangetroffen. Het rode gebied op de Van Asch van Wijckskade in onderstaande afbeelding is geheel vrijgehouden, hier is niets geplaatst. De parkeerplaats is goed in gebruik geweest door verkopers.

Noorderstraat en Van Asch van Wijckskade

Een aandachtspunt betrof een groep straatartiesten op de kruising van de Van Asch van Wijckskade met de Wijde Begijnestraat. De groep heeft tijdens Koningsdag de hele dag daar gestaan en trok veel publiek. Dit zorgde voor een opstopping in de doorlooproute van de Vrijmarkt. Het advies is om een betere locatie aan te wijzen voor de straatartiesten, zodat de route van de Vrijmarkt niet wordt gehinderd.

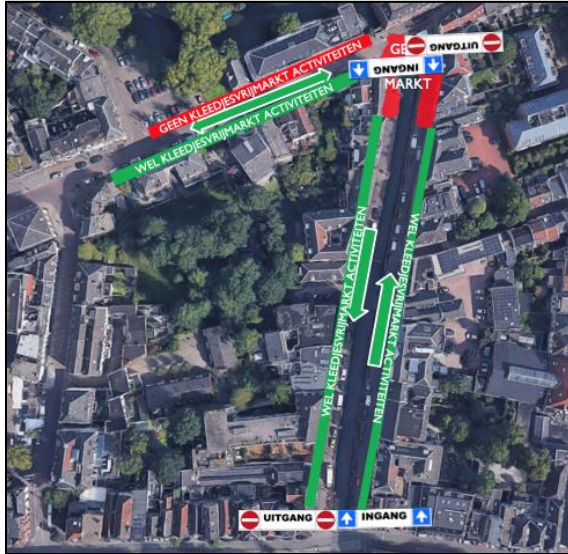
Noorderstraat Koningsdag 16:30 uur, geen kleedjes

Straatartiesten hoek v. Asch v. Wijckskade – Wijde Begijnestraat

3.9 Plompetorengracht

Op de Plompetorengracht was eenrichtingsverkeer ingericht voor voetgangers. Dit werkte conform plan en naar wens. Het alternatief voor de afsluiting lag dicht in de buurt en was direct zichtbaar. De signage was duidelijk zichtbaar.

3.10 Hopakker

De straat Hopakker was tijdens Koningsnacht en Koningsdag in gebruik voor de Vrijmarkt. De straat werd drukbezocht, aan twee zijden waren kleedjes geplaatst. Het is er gezellig druk, maar niet te druk. Wat opvalt is dat de Hopakker qua vrijmarktactiviteiten doodloopt, waardoor het publiek na het uitlopen van de straat bij de kruising met de Adelaarstraat weer omdraait en terugloopt. Hierdoor werd de straat dubbel gebruikt en was het hier drukker. Tijdens Koningsdag was dit omstreeks 12:30 uur geen probleem, de publieksdichtheid was niet te hoog. Wellicht mede door het weer. Wel valt het aan te bevelen om de drukte hier in de toekomst actief te monitoren. Een opstopping (door bijvoorbeeld straatartiesten) kan de doorstroming aanzienlijk hinderen en de publieksdichtheid verder doen toenemen.

Hopakker, zijde Weerdsingel Oostzijde

Hopakker, zijde Adelaarstraat

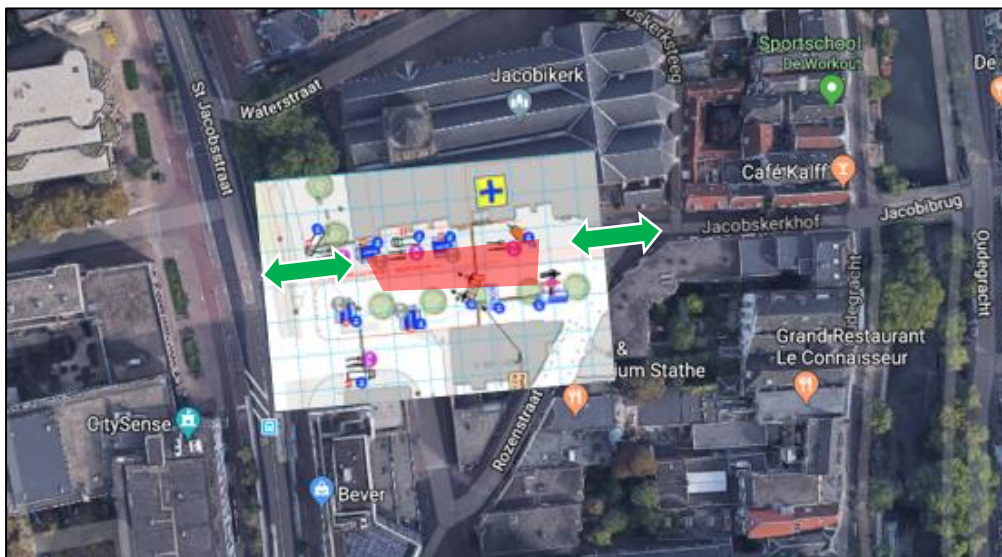
4. EVENEMENTEN EN CROWD MANAGEMENT

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen de bevindingen van het crowd management tijdens Koningsnacht en Koningsdag van de afzonderlijke evenementen aan bod. Per evenement worden de geconstateerde bijzonderheden omschreven.

4.2 Jacobskerkhof

Tijdens Koningsnacht was het om 19:15 uur bij Jacobskerkhof nog erg rustig. Om 21:00 uur was het gezellig druk, met naar schatting 1,5 personen per m² in dichtheid. Het was niet te druk. De plaatsing van het podium was niet optimaal, het podium en het publiek dat zich hier verzamelde hinderden de doorstroming tussen de Sint Jacobsstraat en de Jacobibrug. De Jacobibrug is één van de (slechts) drie verbindingen met de rest van het evenementengebied van Koningsdag en – nacht. De route over Jacobskerkhof is dan ook een natuurlijk route die goed in gebruik is. Het valt aan te bevelen om de inrichting van het terrein opnieuw te beoordelen en het podium zodanig te plaatsen dat de doorloop in stand blijft.

Verdeling drukte Jacobskerkhof

Publiek Jacobskerkhof

Publiek Jacobskerkhof, podium links.

4.3 Waterstraat, Ouwe Dikke Dries

Tijdens Koningsnacht betrof café Ouwe Dikke Dries in de Waterstraat een locatie van bijzondere aandacht. De drukte is hier gemonitord middels Remoticom sensoren en door ESI is hier van 21:30 uur tot 22:30 uur geobserveerd. Omstreeks 21:30 uur was het er zeer druk en was het nauwelijks meer mogelijk om door de mensenmassa heen tot het politiebureau te komen. Voor het café stonden mensen te dansen met een publieksdichtheid van 3,5 - 4 personen per m². De drukte concentreerde zich in het gebied tussen Ouwe Dikke Dries en de bars. Tegenover het café waren pagodetenten geplaatst. De opstelling was zodanig geplaatst dat al het publiek zich voor het café concentreerde.

Omstreeks 21:40 uur werd het voor het café drukker. Doorlopen was enkel mogelijk met veel geduw en meedeinen met de massa. De instroom vanaf de Willemstraat was gestaag, waardoor is geadviseerd om de instroom vanuit de Willemstraat conform het crowd managementplan af te sluiten. Omstreeks 22:00 uur kwamen twee teams van twee personen van THOR ter plaatse, maar deze hadden beiden niet de instructie gekregen om af te sluiten. Men plaatste de hekken en schakelde met de coördinator om te verifiëren of het wenselijk was om te blijven staan bij de afzetting. Hier bleek sprake van een miscommunicatie over wat de bedoeling was. Zodra de handhavers wegliepen, liep het publiek om de dranghekken heen. Twee handhavers bleven tot 22:22 uur staan in afwachting van instructies, maar kregen vervolgens de opdracht om weer verder te gaan. De hekken bleven staan, maar de afzetting is vanaf dit tijdstip feitelijk weer opgeheven omdat het publiek bleef doorlopen. De drukte bij Ouwe Dikke Dries was op dat moment nog niet verminderd.

Het blijkt in de uitvoering niet mogelijk om de geplande afsluiting te effectueren. Wel werd op DRIPs de boodschap gecommuniceerd dat de Waterstraat vol was.

Het advies is om de inrichting van de situatie bij Ouwe Dikke Dries te herzien, om zorg te dragen voor een betere spreiding van het publiek. Het gebied ligt buiten de route van de Vrijmarkt, enkel via de Willemstraat en Jacobskerkhof is er doorloop. Het is raadzaam om een afgesloten evenemententerrein in te richten, met toegangsconstructies op de Willemstraat (kruising Bergstraat) en Waterstraat (kruising Dirck van Zuylenstraat en kruising St. Jacobsstraat) en deze ingangen te laten bemensen door beveiligers. Zodoende kan bij drukte daadwerkelijk worden afgesloten. Belangrijk is om hierbij de bereikbaarheid van het politiebureau te borgen en bebording aan te brengen waarop de route naar het politiebureau via de Varkenmarkt – Bergstraat - Dirck van Zuylenstraat wordt aangegeven.

Drukke Waterstraat 21:30, vanaf Beau Rivage

Drukte Waterstraat 22:00, vanaf Willemstraat

Drukte Waterstraat 22:30, vanaf Beau Rivage

Waterstraat 21:30, vanaf zijde politiebureau

Afzetting Willemstraat 22:10 uur

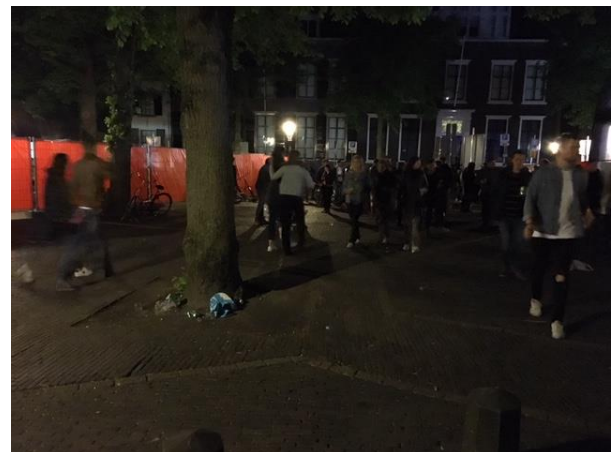
DRIP Van Asch van Wijcksbrug

4.4 Janskerkhof – ruimte tussen Maximalia en Beat-rix

Tijdens Koningsnacht is om 23:30 uur een bezoek gebracht aan de omgeving van het Janskerkhof. De straat tussen de twee evenemententerreinen moest bereikbaar blijven als doorloop. De doorloop verliep hier goed en de ruimte werd goed vrijgehouden, er zijn hier geen publieksofstoppingen geconstateerd. Ook op Koningsdag bleef de doorloop hier goed toegankelijk.

Doorloop Janskerkhof tussen Maximilia en Beat-rix

Idem

4.5 Janskerkhof, Maximalia

Instroomfase Koningsnacht

Tijdens Koningsnacht is om 23:30 uur geprobeerd het terrein van Maximalia op te komen. Dit bleek niet mogelijk in verband met grote drukte. Het was niet duidelijk waar de ingang is gesitueerd, deze was door het publiek niet meer zichtbaar. Ook was op dat moment niet helder of het terrein is afgesloten, of dat de toegang simpelweg niet meer mogelijk was door de drukte. Er was geen sprake van een wachtrij, maar een hoeveelheid aan publiek dat zich in een halve cirkel clusterde richting de ingang.

Ingang Maximalia 23:30 uur op Koningsnacht

Circulatiefase Koningsnacht

Rond 00:30 uur was het mogelijk om op het terrein te raken. Er is afgesloten in verband met drukte. De sfeer op het terrein was goed. De wachtrijvorming verliep beter, maar er bleven mensen bij de ingang staan in de hoop naar binnen te komen. Frontstage was de publieksdichtheid naar schatting 4 personen per vierkante meter, maar er was nog doorheen te komen. Hoewel het een 20+ feest betrof, leek een jonger publiek aanwezig te zijn. Om 00:41 uur veegde de politie met vier paarden het publiek voor de ingang weg. Bij voorkeur was dat niet nodig geweest, als publiek beter was geïnformeerd over de drukte en al op enige afstand was weggestuurd bij het evenement.

Instroomfase Koningsdag

Op Koningsdag werd het rond 15:15 uur drukker op het terrein. Rond 15:30 uur was het terrein ongeveer voor 85% gevuld en stond een wachtrij bij de ingang. Om deze reden is geadviseerd te starten met afsluiten. Er was nog ruimte vrij op het achterste deel van het terrein, bij de picknickbanken. Rond 16:00 uur werd geconstateerd dat de organisatie bezoekers gedoseerd binnenliet, nadat andere bezoekers het terrein hebben verlaten. Mensen werden slechts mondjesmaat toegelaten. Dit functioneerde goed.

Wachtrij bij ingang 15:30 uur op Koningsdag

Vrije ruimte achterzijde terrein

Publiek Maximalia op Koningsdag, 16:00 uur

Uitstroomfase Koningsnacht en Koningsdag

De uitstroom van het evenemententerrein verliep zonder verdere aandachtspunten.

Inrichting evenemententerrein

Op Koningsdag is de inrichting van het terrein bij daglicht nader bekeken. In de inrichting vallen de volgende verbeterpunten op:

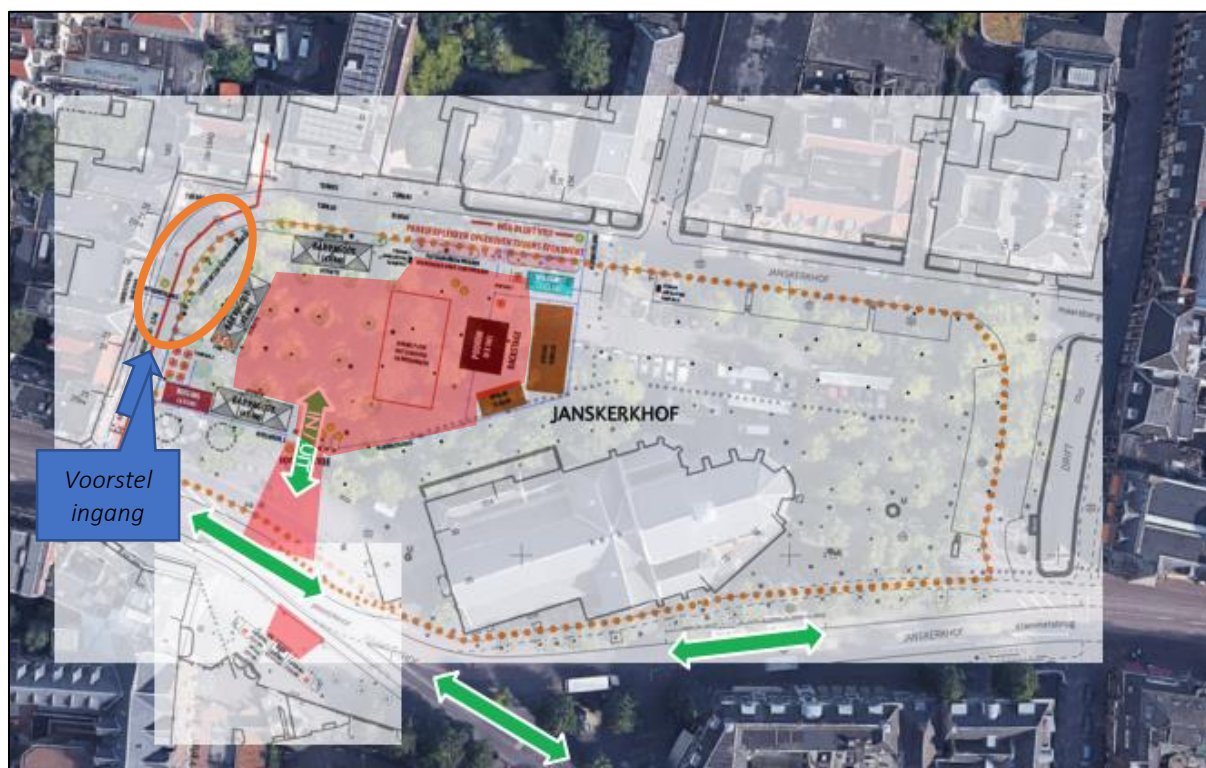
- De ingangsconstructie is niet zichtbaar aangegeven met een banner en 'ingang' signage boven de ingangen. Hierdoor is het, wanneer er publiek bij de ingangen staat, niet duidelijk waar de ingang is. Het valt aan te bevelen de ingang aan te duiden met een banner boven de ingang.
- De ingang is halverwege het terrein geplaatst. Daardoor vult het terrein zich voor twee derde deel en stopt vervolgens de instroom door het reeds aanwezige publiek. Aan de achterzijde van het terrein is echter nog ruimte beschikbaar. Beter zou zijn om de ingang te verplaatsen naar de locatie waar momenteel de nooduitgang is gesitueerd, ter hoogte van Filemon Boucis. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de plaatsing van de picknicktafels, om doorloop vrij te houden voor publieksstromen.
- De nooduitgangen zijn aangeduid met eigen gemaakte banniers, welke niet voldoen aan de NEN-norm 3011-2015. Het valt aan te bevelen de nooduitgangen in groen uit te voeren, te voorzien van een vluchtpictogram en deze als opzetstuk op de bouwhekken te plaatsen, zodat deze zichtbaar zijn wanneer er publiek voor staat.

Achterzijde nooduitgang, voorstel nieuwe ingang

Aanduiding nooduitgang

Verdeling drukte Maximalia en vrije ruimte

4.6 Janskerkhof, Beat-rix

Circulatiefase Koningsnacht

Tijdens Koningsnacht is om 23:45 uur een bezoek gebracht aan de omgeving van het terrein van Beat-rix. De ingang was op dit moment afgesloten. Het achterste gedeelte van het terrein was voldoende vrij van publiek. In het publieksgebied bij het podium was het echter zeer druk. Door de drukte was het niet mogelijk om vooraan bij het podium te komen, het stond hier geheel vast. Er was veel dronken jeugd aanwezig en de sfeer was opgefokt. De mensenmassa leek één geheel te worden en het was niet mogelijk door te lopen zonder hard te duwen. Er was sprake van veel gedrang en een publieksdichtheid van meer dan 4 personen per vierkante meter. Op verschillende plekken braken opstootjes uit tussen dronken jeugdigen. Vooral het gebied tussen de cocktailbar en de bar was bijzonder druk. Frontstage was de publieksdichtheid lager, ongeveer 4 personen per vierkante meter. De publieksdichtheid werd

primair veroorzaakt door de vernauwing in het publieksgebied door de cocktailbar. Op het terrein als geheel was er nog voldoende ruimte beschikbaar, door eerder afsluiten had dit knelpunt niet voorkomen kunnen worden.

Daarnaast viel op dat er sprake was van veel glaswerk (flesjes) op de grond.

Publiek Beat-rix Koningsnacht om 23:45 uur

Om 00:15 uur was ook bij de ingang de sfeer gespannen. Beveiligers lieten bezoekers het terrein verlaten via de nooduitgangen door het bouwhek op een kier te zetten. Hier probeerde publiek van buitenaf naar binnen te duwen, dit leverde spanningen op. Eén bouwhek bij de ingang was niet (meer?) voorzien van een zeil, waardoor mensen naar binnen konden kijken en men de indruk kreeg dat er nog genoeg plek vrij was op het terrein. Eén beveiligers probeerde aan de buitenkant van het hekwerk bezoekers weg te sturen, maar dit lukte niet en leidde tot agressieve uitingen door de beveiligers. Enkele minuten later bood politie te paard assistentie door het publiek weg te 'vegen' met vier politieagenten te paard. Dit was effectief, maar zorgde er ook voor dat mensen tegen de hekken werden geduwd en de hekken bijna omvielen. Vanuit een crowd management perspectief heeft het crowd management hier gefaald en is de situatie tot een openbare orde inzet geworden. In onze visie was dit niet noodzakelijk en op verschillende momenten te voorkomen:

- De inrichting van de uitgang was niet juist doordacht, uitgangen ontbraken simpelweg.
- Het hekwerk waar men doorheen kon kijken diende voorzien te zijn van een zeil. Inzet had tijdens het evenement moeten zijn om zo snel mogelijk het hekwerk (opnieuw) van een zeil te voorzien om de zichtlijnen weg te halen.
- Het aantal beveiligers was zeer beperkt en te weinig om de in- en uitstroom adequaat af te kunnen handelen. Meer beveiligers waren noodzakelijk om bezoekers te verzoeken de ingangen vrij te maken.

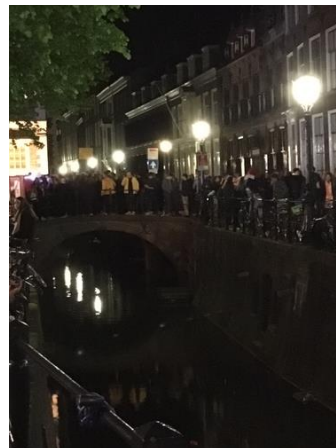
Ingang Beat-rix

Hekwerk zonder zeil naast ingang

Ingang Drift

Wachtrij Drift

Instroomfase Koningsdag

Op Koningsdag is om 16:00 uur opnieuw een locatiebezoek uitgevoerd. Op dit tijdstip was het terrein voor 35% - 45% gevuld en was er frontstage voldoende ruimte beschikbaar. Een afsluiting was op dit moment niet van belang.

Publiek Beat-rix Koningsdag om 16:00

Uitstroomfase Koningsnacht en Koningsdag

De uitstroom van het evenemententerrein verliep zonder verdere aandachtspunten.

Inrichting evenemententerrein

Op Koningsdag is de inrichting van het terrein bij daglicht nader bekeken. In de inrichting zijn de volgende verbeterpunten van belang:

- De ingangsconstructie is niet zichtbaar aangegeven met een banner en 'ingang' signage boven de ingangen. Hierdoor is het, wanneer er publiek bij de ingangen staat, niet duidelijk waar de ingang is. Het valt aan te bevelen de ingang aan te duiden met een banner boven de ingang.
- Er is geen sprake van een uitgang. Hierdoor moet het publiek bij een afsluiting het terrein verlaten via de nooduitgangen, die op een kier worden gezet. Dit werkte niet en leidde tot veel discussies. Het is van belang om naast de ingang eveneens een duidelijk uitgang in te richten. De inrichting van Maximalia kan als voorbeeld dienen.
- De nooduitgangen zijn aangeduid met zeilen. Het valt aan te bevelen de aanduiding van de nooduitgangen als opzetstuk op de bouwhekken te plaatsen, zodat deze ook zichtbaar zijn wanneer er publiek voor staat.
- De cocktailbar is opvallend groot, midden in het publiekgebied geplaatst en creëert een versmalling van de publiekruimte nabij het podium. Het was ook juist dit deel waar de

publieksdichtheid het hoogste was. Ons advies is om in dit gebied meer ruimte te creëren door de cocktailbar te verplaatsen naar de achterzijde van het terrein. Aan beide zijden is aan de zijkanten reeds zeer veel lengte aan bars beschikbaar.

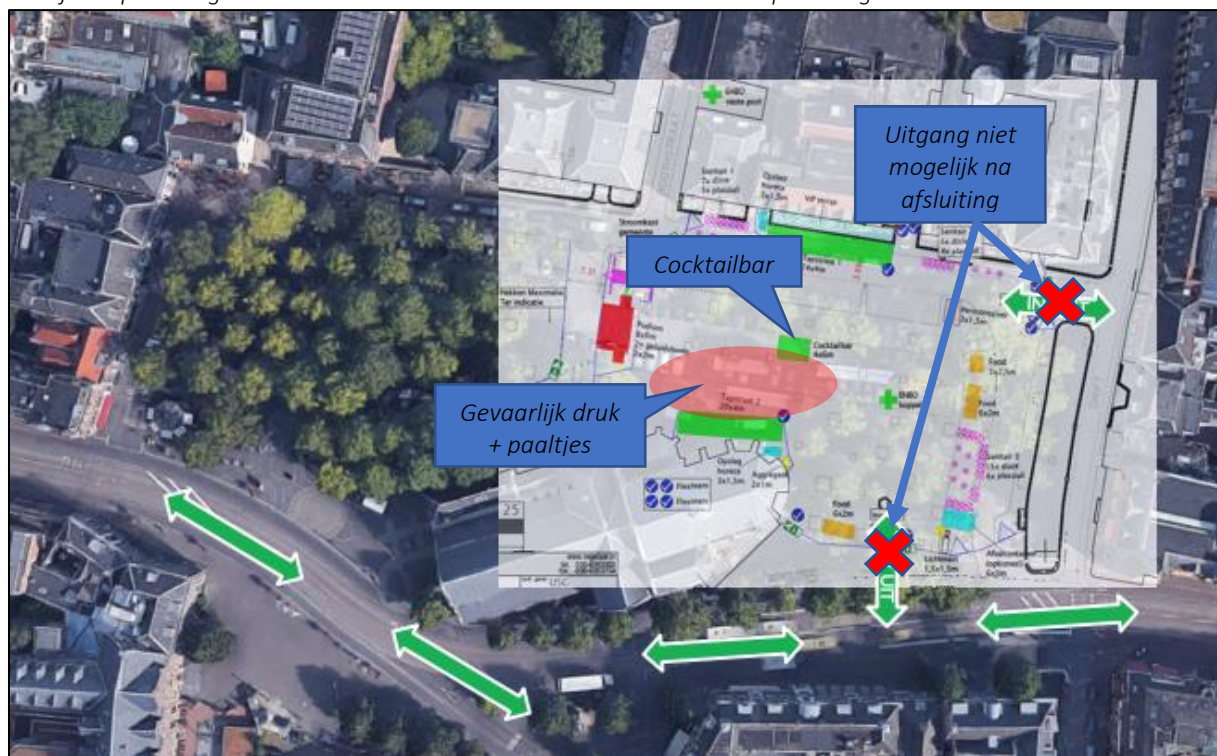
- In het publieksgebied staat een rij aan lage paaltjes die een gevaar op struikelen vormen. Vooral met drukte (dit jaar alleen op Koningsnacht) vormt dit een risico, en helemaal bij vluchten.

Paaltjes in publieksgebied

Cocktailbar in publieksgebied

Aandachtspunten Beat-rix

4.7 Lange Jansstraat 16, 't Gras van de Buren

Voor 't Gras van de Buren was het gezellig druk tijdens Koningsnacht. Het publiek hinderde de doorstroom van bezoekers of de calamiteitenroute niet. Op Koningsdag waren minder mensen aanwezig.

't Gras van de Buren, Koningsdag 16:00 uur

4.8 Neude

Het evenement op Neude was tijdens beide dagen rustig. De muziek speelde op een relatief laag volume, waardoor wellicht de publieksdichtheid laag bleef.

Neude Koningsnacht 20:15 uur

Neude Koningsdag 13:45 uur

Neude Koningsdag 16:00 uur

4.9 Voor Clarenburg 4, café de Binnenstad

Bij café de Binnenstad werd op Koningsdag het evenement Voor Clarenburg 4 georganiseerd. Het was hier omstreeks 15:00 uur gezellig druk. Het was nog mogelijk om door de straat heen te lopen, veel publiek deed dit echter niet en volgde de route door de Lange Elisabethstraat.

Voor Clarenburg 4 Koningsdag 15:00 uur

Idem

4.10 Oudkerkhof 36, Nieuwe Dikke Dries

In de straat Oudkerkhof was ter hoogte van Nieuwe Dikke Dries tijdens Koningsdag omstreeks 14:30 uur publiek aanwezig, het was er gezellig druk. De publieksdichtheid betrof ongeveer 2,5 tot 3 personen per vierkante meter. Zoals verwacht, werd de doorloop door de inrichting en het publiek enigszins gehinderd. Doorlopen bleef echter mogelijk.

Publiek Oudekerkhof

4.11 Van Asch van Wijckspalein

Op het evenemententerrein van het Van Asch van Wijckspalein was het tijdens Koningsnacht omstreeks 23:00 uur gezellig, maar niet te druk. De doorloop langs het evenement was geheel vrij en de doorstroming verliep goed.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Conclusies

Onderstaand worden de conclusies van de evaluatie van het crowd management weergegeven voor de elementen design, informatie en management.

Design

1. Op verschillende locaties waren podia geplaatst op looproutes, waar veel publiek op af kwam en de doorloop door werd gehinderd. Veelal betreft dit horecagelegenheden die een podium voor de deur plaatsten en hier een evenement organiseerden.
2. Op verschillende locaties en momenten werden doorlooproutes van de Vrijmarkt gehinderd door activiteiten. Het betrof hier voornamelijk straatartiesten die op straten van de Vrijmarkt optredens verzorgden. Het hinderen van de doorstroming van het publiek kan zorgen voor te hoge drukte en risico's bij een ontvluchting.
3. In de omgeving van de Van Asch van Wijcksbrug, op de Van Asch van Wijckskade, is het niet gelukt de gewenste gebieden vrij te houden van kleedjes, kramen, tenten en andere objecten.
4. De inrichting van de evenemententerreinen op het Janskerkhof (Maximalia en Beat-rix) en bij Ouwe Dikke Dries zorgde voor hogere publieksdichtheden en hinderde de spreiding van het publiek.

Informatie

5. De hoofdroute functioneert goed en conform het crowd managementplan. Tijdens Koningsnacht en Koningsdag is deze route door publiek in gebruik geweest als hoofdroute. Een punt van aandacht is de routeaanduiding richting Neude op de t-splitsing Smakkelaarsveld-Smakkelaarshoek.
6. Ten behoeve van de instroom- en circulatiefase zijn de DRIPs effectief gebleken. Ten behoeve van de uitstroomfase lijken de DRIPs een minder grote bijdrage te hebben geleverd.

Management

7. De gewenste maximale publieksdichtheid werd overschreden op de Waterstraat tijdens Koningsnacht en op de Van Asch van Wijckskade tijdens Koningsdag. De metingen voor Janskerkhof zijn voor de bezoekersaantallen en publieksdichtheden niet representatief gebleken.
8. Het eenrichtingsverkeer op de Predikherenstraat - Loeff Berchmakerstraat en op de Plompetorengracht werkten naar wens. Een punt van aandacht is de zichtbaarheid van de ingang naar de Predikherenstraat vanaf Neude. Het eenrichtingsverkeer op de Lange Lauwerstraat is niet ingericht en bleek niet noodzakelijk.
9. De toegang tot de Waterstraat is op Koningsnacht tijdelijk afgesloten ter hoogte van de Willemstraat. Het bleek niet mogelijk om de afsluiting voor een langere tijd door THOR uit te laten voeren.
10. De evenementen Maximalia en Beat-rix zijn afgesloten tijdens Koningsnacht om te hoge publieksdichtheden te voorkomen, Maximilia daarnaast eveneens op Koningsdag. De afsluitingen op het Janskerkhof waren noodzakelijk en droegen bij aan het voorkomen van een onbeheersbare situatie.
11. Het wegsturen van bezoekers aan de ingangen van Maximalia en Beat-rix lukte niet door de organisaties, waardoor politie te paard werd ingezet om publiek weg te 'vegen'. Het door de organisaties ingezette aantal beveiligers was te beperkt. De inzet van politie te paard maakte het risico op verdrukking voor de bezoekers bij de ingang groter.

5.2 Aanbevelingen

Wij komen tot de volgende adviezen voor de gemeente voor de verbetering van het crowd management tijdens Koningsdag en Koningsnacht:

Design

1. Kijk kritisch naar de locaties waar een podium wordt toegestaan op een looproute. Sta dit enkel toe bij locaties aan de buitenring van de Vrijmarkt en draag er op drukbezochte locaties voor zorg dat het doorlopende publiek wordt omgeleid via een alternatieve route. Herzie de plaatsing van het podium voor het evenement op het Jacobskerkhof.
2. Handhaaf beter op activiteiten op de looproutes van de Vrijmarkt. Overweeg om voor de Vrijmarkt locaties te bepalen waar straatartiesten wél optredens mogen verzorgen. Deze locaties dienen ruimte te bieden aan publiek, zonder dat de doorlooproutes van de Vrijmarkt worden gehinderd.
3. Handhaaf beter op het vrijhouden van de gebieden waar geen kledjes en objecten mogen staan op de Van Asch van Wijckskade in de omgeving van de Van Asch van Wijcksbrug.
4. Herzie de inrichting van de evenemententerreinen op het Janskerkhof (Maximalia en Beat-rix) en bij Ouwe Dikke Dries, zie paragraaf 5.3 voor specifieke adviezen per locatie.

Informatie

5. Continueer het gebruik van de hoofdroute. Plaats tijdelijke bebording of banners op de t-splitsing Smakkelaarshoek – Smakkelaarveld om de hoofdroute richting Neude aan te duiden.
6. Continueer het gebruik van de DRIPs. Hoewel de meerwaarde voor de uitstroombfase minder groot is, is de meerwaarde voor de instroom- en circulatiefase groot. Daarnaast verwachten we een meerwaarde voor het informeren van het publiek bij calamiteiten.

Management

7. Maak voor de evenementen Maximalia en Beat-rix een meer gedetailleerde capaciteitsberekening om de daadwerkelijk publiekscapaciteit te bepalen. Laat de metingen tijdens de evenementendagen voor de twee deelreinen afzonderlijk uitvoeren.
8. Continueer het eenrichtingsverkeer op de Predikherenstraat - Loeff Berchmakerstraat en op de Plompstorengracht, met aandacht voor de zichtbaarheid van de ingang naar de Predikherenstraat vanaf Neude. Laat het eenrichtingsverkeer op de Lange Lauwerstraat vervallen.
9. Herzie de wijze van afsluiting van de Waterstraat. Richt een afgesloten evenemententerrein in, zodat bij drukte daadwerkelijk kan worden afgesloten.
10. Verbeter de wijze van afsluiting van de evenementen op het Janskerkhof. Draag ervoor zorg dat de organisaties van Maximalia en Beat-rix meer beveiligers inzetten ten behoeve van het managen van de wachtrij.
11. Zet geen politie te paard in om publiek bij ingangen weg te vegen. De situatie die men wil voorkomen (verdrukking bij de ingang door hoge aantallen bezoekers) wordt op deze wijze juist in de hand geholpen.

5.3 Conclusies en aanbevelingen per specifieke locatie

Locatie	Conclusies	Aanbevelingen
<i>Vrijmarkt</i>		
Jan Meijenstraat	Tijdens Koningsnacht was de drukte in de Jan Meijenstraat een punt van aandacht. De straat is smal, aan weerszijden voorzien van kramen en toegankelijk van beide zijden. De vertraging wordt vooral veroorzaakt doordat mensen bij kraampjes kijken en bekenden tegenkomen. Het is er gezellig druk, maar niet gevaarlijk druk. Punt van aandacht was een optreden van muzikanten ter hoogte van huisnummer 34. De bereikbaarheid van hulpdiensten blijft een punt van aandacht voor de Jan Meijenstraat.	Sta optredens in de Jan Meijenstraat niet toe, aangezien de straat smal is en de doorstroming in de straat snel stopt.
Lange Lauwerstraat	Het eenrichtingsverkeer in de Lange Lauwerstraat was niet uitgevoerd zoals voorzien in het crowd managementplan. De banners met 'uitgang' en de afzettingen met sfeerwachten zijn geplaatst bij de ingang tot de Van Asch van Wijckskade, vanaf de Oudegracht. In de Lange Lauwerstraat is het eenrichtingsverkeer in zijn geheel niet uitgevoerd. De afsluiting van de Van Asch van Wijckskade vanaf de Oudegracht had geen toegevoegde waarde en leidde tot onbegrip bij bezoekers. Het ontbreken van het eenrichtingsverkeer in de Lange Lauwerstraat heeft geen knelpunten opgeleverd in de doorstroming van publiek.	Laat het eenrichtingsverkeer in de Lange Lauwerstraat vervallen.
Stadhuisbrug	De sambaband op de trappen van het Stadhuis trok tijdens Koningsnacht redelijk veel bezoekers. Het geplaatste plaskruis zorgde voor een vernauwing in de beschikbare doorloop.	Verplaats het plaskruis op de Stadhuisbrug richting de brug, voor de bibliotheek, naast de ANWB-paal en verschuif de sambaband enkele meters op de trappen, richting de Denham winkel. Hierdoor wordt de beschikbare doorloop ruimer.
Van Asch van Wijcksbrug	De gemarkeerde gebieden op de Van Asch van Wijcksbrug, bij de kruising met de Van Asch van Wijckskade en de Van Asch van Wijkstraat, zijn in zijn geheel niet vrijgehouden. Hierdoor werd de publieksdoorstroming ernstig gehinderd.	Handhaaf op het vrijhouden van de gemarkeerde gebieden op de Van Asch van Wijcksbrug, bij de kruising met de Van Asch van Wijckskade en de Van Asch van Wijkstraat.
Noorderbrug, Noorderstraat,	De Noorderbrug, Noorderstraat en de Van Asch van Wijckskade zijn geheel vrijgehouden en waren goed toegankelijk, met	Wijs een alternatieve locatie aan voor de straatartiesten op de

Van Asch van Wijckskade	uitzondering van een groep straatartiesten op de kruising Van Asch van Wijckskade met de Wijde Begijnestraat. Deze groep zorgde voor een opstopping in de doorlooproute van de Vrijmarkt.	kruising Van Asch van Wijckskade met de Wijde Begijnestraat.
Hopakker	De Hopakker werd drukbezocht tijdens Koningsnacht en Koningsdag. Het publiek komt na uitlopen van de straat bij de kruising met de Adelaarstraat weer via dezelfde route terug omdat de route doodloopt. Hierdoor werd de straat dubbel gebruikt en was het hier drukker.	Monitor de drukte in de Hopakker, een opstopping kan de doorstroming aanzienlijk hinderen en de publieksdichtheid verder doen toenemen.
<i>Evenementen</i>		
Jacobskerkhof	Het podium en het publiek dat zich verzamelden bij het Jacobskerkhof hinderden de doorstroming tussen de Sint Jacobsstraat en de Jacobibrug. De Jacobibrug is één van de (slechts) drie verbindingen met de rest van het evenementengebied van Koningsdag en – nacht.	Herzie de locatie van het podium van het evenement op het Jacobskerkhof, zodat de doorloop in stand blijft.
Waterstraat, Ouwe Dikke Dries	Op Koningsnacht was het zeer druk bij café Ouwe Dikke Dries op de Waterstraat. De publieksdichtheid voor het café was te hoog. De drukte concentreerde zich in het gebied tussen Ouwe Dikke Dries en de bars. De situatie is zodanig ingericht dat al het publiek zich voor het café concentreert. Het blijkt in de uitvoering niet mogelijk om de geplande afsluiting van de Willemstraat te effectueren. Wel is op DRIPs de boodschap gecommuniceerd dat de Waterstraat vol is.	Herzie de inrichting van het evenement bij Ouwe Dikke Dries op de Waterstraat en zorg voor een betere spreiding van het publiek. Richt een afgesloten evenemententerrein in met toegangsconstructies op de Willemstraat (kruising Bergstraat) en Waterstraat (kruising Dirck van Zuylensstraat en kruising St. Jacobsstraat) en laat deze ingangen bemensen door beveiligers. Zodoende kan bij drukte daadwerkelijk worden afgesloten. Belangrijk is om hierbij de bereikbaarheid van het politiebureau te borgen en bebording aan te brengen waarop de route naar het politiebureau via de Varkenmarkt – Bergstraat - Dirck van Zuylensstraat wordt aangegeven.
Janskerkhof, doorloop	De doorloop tussen Maximalia en Beat-rix op het Janskerkhof bleef goed toegankelijk.	-
Janskerkhof, Maximalia	Het evenemententerrein Maximalia is zowel tijdens Koningsnacht als Koningsdag afgesloten in verband met drukte. Tijdens Koningsnacht verzamelde zich veel publiek bij de ingang, die vervolgens niet meer zichtbaar was. De ingangsconstructie is niet	Herzie de ingang en nooduitgangen van het evenement Maximalia op het Janskerkhof. Verplaats de ingang naar de locatie waar momenteel de nooduitgang is gesitueerd, ter

	<p>zichtbaar aangegeven met een banner en 'ingang' signage boven de ingangen. De ingang is halverwege het terrein geplaatst, waardoor het terrein zich voor twee derde deel vult en de instroom vervolgens stopt door het reeds aanwezige publiek. Aan de achterzijde van het terrein is echter nog ruimte beschikbaar. De nooduitgangen zijn aangeduid met eigen gemaakte banners, die niet voldoen aan de NEN-norm 3011-2015.</p>	<p>hoogte van Filemon Boucis. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de plaatsing van de picknicktafels, om doorloop vrij te houden voor publieksstromen. Duidt de ingang aan met een banner boven de ingang. Voer de nooduitgangen uit als opzetstuk op de bouwhekken, in groen en voorzien van een vluchtpictogram.</p>
Janskerkhof, Beat-rix	<p>Het evenemententerrein Beat-rix is tijdens Koningsnacht afgesloten in verband met drukte. De publieksdichtheid nabij het podium, tussen de bar en de cocktailbar, was te hoog. De cocktailbar is opvallend groot, midden in het publiekgebied geplaatst en creëert een versmalling van de publiekruimte nabij het podium. Er was hier veel dronken jeugd aanwezig en de sfeer was opgefokt. Er was sprake van veel glaswerk op de grond. In het publieksgebied staat een rij aan lage paaltjes die een gevaar op struikelen vormen. De ingangsconstructie is niet zichtbaar aangegeven met een banner en 'ingang' signage boven de ingangen. Er is geen sprake van een uitgang. Hierdoor moet het publiek bij een afsluiting het terrein verlaten via de nooduitgangen, die op een kier worden gezet. Dit werkte niet en leidde tot veel discussies. Aan de zijde van Drift is geen uitgang ingericht.</p>	<p>Richt naast de ingang een uitgang in op het terrein van het evenement Beat-rix op het Janskerkhof, maak geen gebruik van de nooduitgangen voor de reguliere uitstroom. Duidt de in- en uitgang aan met banners. Voer de nooduitgangen uit als opzetstuk op de bouwhekken. Verplaats de cocktailbar naar de achterzijde van het terrein, om meer ruimte te creëren in de publiekruimte nabij het podium. Onderzoek oplossingen voor de paaltjes in het publieksgebied. Als voorzien wordt dat meerdere evenementen plaatsvinden op het Janskerkhof is het raadzaam om de inrichting van het plein als evenemententerrein te herzien en de paaltjes uit te voeren in verwijderbare paaltjes.</p>
Neude, 't Gras van de Buren, café de Binnenstad en Van Asch van Wijcksplein	<p>De evenementen bij Neude, 't Gras van de Buren, café de Binnenstad en het Van Asch van Wijcksplein zijn gezellig druk, maar hinderen de doorstroming niet. Het evenement bij Nieuwe Dikke Dries hindert de doorstroming, maar doorlopen blijft mogelijk.</p>	-

Evaluatie communicatie Koningsdag 2019

Op zaterdag 27 april 2018 werd Koningsdag 2019 gevierd in Utrecht. De Vrijmarkt startte vrijdagmiddag 26 april. Tijdens het evenement is communicatie ingezet om de sfeerbeleving en veiligheid van het evenement te versterken.

Ingezette middelen

OWNED – eigen media & kanalen:

Online

- Webpagina Utrecht.nl/koningsdag (incl. plattegrond evenementengebied 2019)
- Social media Gemeente Utrecht (FB, Twitter, Instagram)
- Social media wijken (deelbaar bericht aangeleverd)
- Mailbox koningsdag@utrecht.nl
- Autoreply Koningsdag@utrecht.nl

Offline

- Koningsdag banieren in de stad

EARNED – persaadacht & inzet relaties:

Online

- Social media plein organisatoren (deelbaar bericht aangeleverd)
- Social media partners: Politie Utrecht, Utrecht Marketing, UITagenda
- Persaadacht media: AD UN, RTV Utrecht, DUIC, Indebuurt, NU.nl (meerdere nieuwsberichten over activiteiten in de stad t.o.v. vorig jaar)

Offline

- Filmpjes in ca. 200 bussen van Qbuzz

PAID – advertenties & betaalde communicatie:

Online

- Online social campagne Woov bestaande members
- Online social campagne Woov nieuwe members
- Smarticle op DUIC
- Blogpost en social promotie *Club van Relaxte moeders*
- Blogpost en social promotie *When in Utrecht*
- Blogpost en social promotie *Explore Utrecht*

Offline

- Posters horecatoiletten via Altermedia
- Posters A2 en A3 door de stad (plakzuilen/borden) en horeca
- 5 vloerstickers in winkelcentrum Hoog Catharijne

Algemene communicatie Koningsdag:

- Wijkbericht parkeerbeleid
- Wijkbericht sensoren crowdmanagement
- Wijkbericht kledjesmarkt Van Asch Van Wijckskade
- Sputmal vrijhouden stoep voor VTH

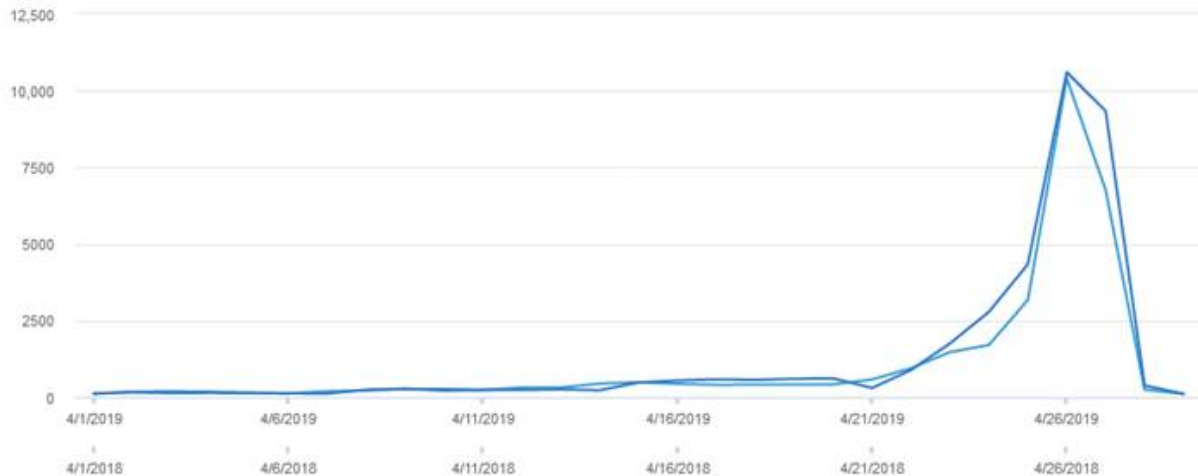
Conclusie

- De afbeelding op het wijkbericht over het parkeerbeleid zorgde voor wat vragen bij een aantal bewoners, zo stond de plattegrond er niet volledig op en ontbrak er een legenda.
- [REDACTED] eerder betrekken bij het verspreiden van de wijkberichten over het parkeerbeleid.
- Af en toe oude/verkeerde uitingen voorbij zien komen in de online promotiecampagne voor de Woov app.
- [REDACTED] is een goedkope en betrouwbare optie voor het verspreiden van posters in de binnenstad.
- Samenwerking met VTH communicatie verliep goed.
- Autoreply voor de mailbox koningsdag@utrecht.nl werkt goed.

Evaluatie website

De bezoeken van de website zijn gemeten van 1 t/m 29 april.

- Koningsdag en vrijmarkt (hoofdpagina): 30.984 bezoeken
- De vrijmarkt: 18.349 bezoeken
- Verkeer en parkeren: 3.876 bezoeken
- Vaarregels: 293 bezoeken
- Pdf uitgebreide kaart binnenstad: 9.045 bezoeken
- Pdf kaart vrijmarktgebied: 1.533 bezoeken

Het verloop van het aantal bezoeken op de hoofdpagina geeft weer een duidelijke piek op 26 april. De lichtblauwe lijn is dit jaar, de donkerblauwe lijn is vorig jaar.

Waar kwamen ze vandaan?

- 86% van de bezoekers kwam via een externe zoekmachine, zoals Google.
- 9% van de bezoekers kwam direct op deze pagina, bijvoorbeeld doordat ze de link utrecht.nl/koningsdag intypte of de link aanklikte in een email.
- 8% van de bezoekers kwam vanaf andere utrecht.nl pagina's, waarvan de helft direct vanaf de homepage.
- 2% van de bezoekers kwam van externe sites, waarvan de helft via uitagendautrecht.nl.

Waar gingen ze naartoe?

- 67% van de bezoekers eindigde het bezoek op deze pagina en klikte niet door.
- 25% van de bezoekers klikte door naar de pagina over de vrijmarkt.
- 5% van de bezoekers klikte door naar de pagina verkeer en parkeren.
- 5% van de bezoekers klikte door naar woov.com. Let wel: De link heeft er niet de gehele tijd opgestaan, 2,5 weken voor Koningsdag.
- 4% van de bezoekers klikte door naar de beleidsregel of het aanwijzingsbesluit op officielebekendmakingen.nl.

Conclusies

Uit de statistieken kunnen we een aantal aandachtspunten halen voor volgend jaar:

- De grootste groep bezoekers van Koningsdag zoekt pas een aantal dagen voorafgaand aan het evenement naar informatie (stijging vanaf 23 en 24 april).
- Er werd vanuit de website redelijk goed doorgeklikt naar de app. Echter vond het grootste gedeelte van de bezoekers de informatie die zij zochten waarschijnlijk al op de website, waardoor er geen behoefte was om te downloaden.

Evaluatie Woov app

Dit is het tweede jaar dat de gemeente Utrecht met de app Woov werkt en de Koningsdag Utrecht App inzet. Bezoekers vonden hier evenementinformatie: plattegrond, faciliteiten, programma en reisinformatie. Ook konden ze door het aanmaken van een groep, chatten met het gezelschap waarmee ze het evenement bezochten en elkaar op basis van GPS altijd terugvinden.

Crowdmanagement

Een van de redenen voor de pilot was dat de organisatie d.m.v. de gebruikersdata uit de App inzicht kon krijgen in het profiel en gedrag van de bezoekersgroepen. Op de dag zelf, maar ook naderhand. Op basis van een 'heatmap' worden bezoekersstromen gemonitord. Dit werd ook door ESI gedaan, is geen dus harde eis voor een in te zetten app op Koningsdag in de toekomst.

- De app is redelijk goed gedownload, ongeveer 14.000 keer. Definitieve cijfers volgen donderdag.
- Ook dit jaar is het aantal downloads minder hoog dan verwacht. Doelstelling was namelijk 20.000 gebruikers. Het aantal downloads is ten opzichte van vorig jaar wel gestegen (7.867).
- Blijft dezelfde conclusie staan als vorig jaar: om de crowddata echt te kunnen inzetten als voorspeller zijn er meer users nodig (minimaal 10% van totaal aantal bezoekers).
- Is een goede aanvulling op andere middelen die nu worden ingezet. De app werd daarbij door 16% van de respondenten uit het enquête onderzoek benoemd als een bron die zij voorafgaand raadpleegden (14% vorig jaar).
- Door 17% als een bron die zij tijdens het evenement gebruikten (11% vorig jaar).
- Mogelijkheid tot pushberichten is een pré.

Het bundelen van alle evenementinformatie op één medium is zeker aan te raden. Hierbij biedt het downloaden van een smartphone app wellicht een te grote drempel voor de diverse doelgroep van Koningsdag. Wellicht kan er volgend jaar in deze behoefte worden voorzien d.m.v. een verbeterde versie van de (mobiele) website, een webapp of gebruik maken van een bestaande app zoals Google Maps. Deze app vrijwel altijd op iemand zijn smartphone.

Overig

- Auto's van de filmploeg Hart van Nederland werden bijna weggesleept, wellicht ruimte voor maken volgend jaar.
- Een factsheet maken met alle cijfers en feiten over inzet gemeente en partners, toiletten, podia etc.

Koningsdag Utrecht

26 & 27 April 2019

Agenda

1. Marketing

2. Resultaten

3. Evaluatie

Marketing results

Facebook & Instagram

- Running from 10 – 17 april
- 75 advertisements in 15 campaigns
- €7.318 total spend
- Reactivation:
 - 259.992 people reached
 - 644.793 impressions (2,48 per person)
 - 690 clicks
 - € 2,53 per click >> not representative for re-activation
- Acquisition:
 - 797.647 people reached
 - 1.877.642 impressions (2,48 per person)
 - 2.462 clicks
 - € 2,27 per click

Google Adwords

- 35.6k impressions
- 1.9k clicks
- € 0,38 CPC

Snapchat

- 205.931 impressions
- 2.011 swipe ups
- € 0,12 per swipe up

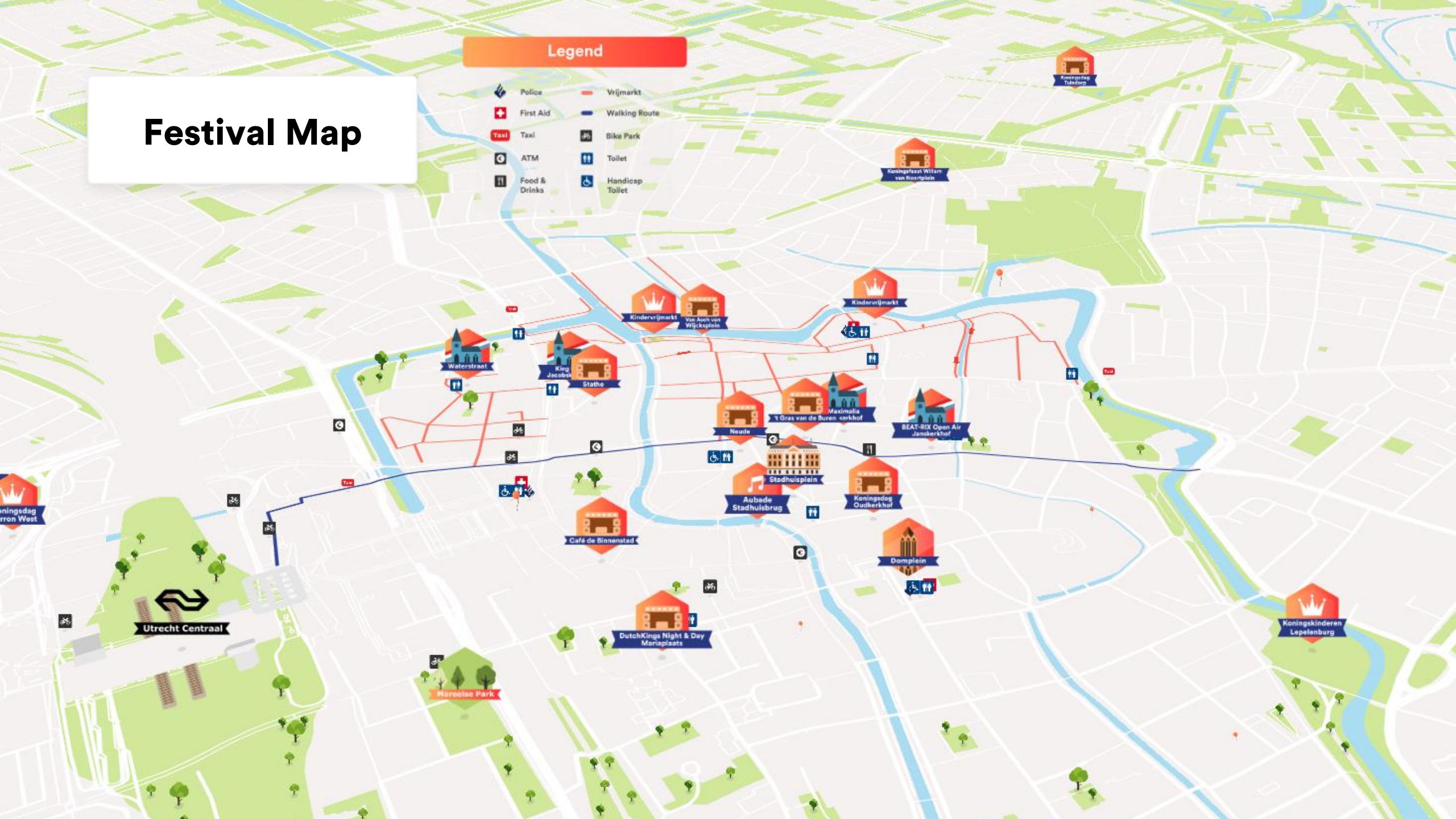
Appstore advertising

- 996 installs @ €0.35 CPI (iOS)

Festival Map

	Police		Vrijmarkt
	First Aid		Walking Route
	Taxi		Bike Park
	ATM		Toilet
	Food & Drinks		Handicap Toilet

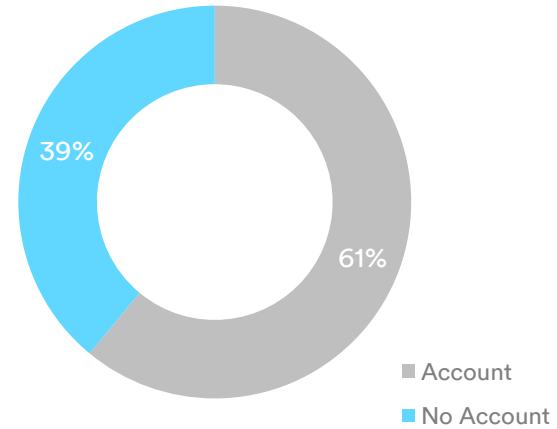
Users

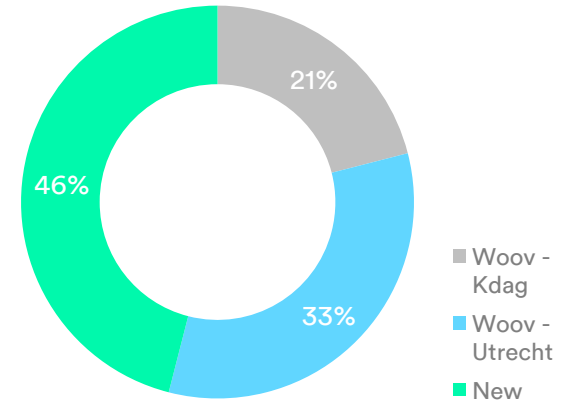
Users

13.448

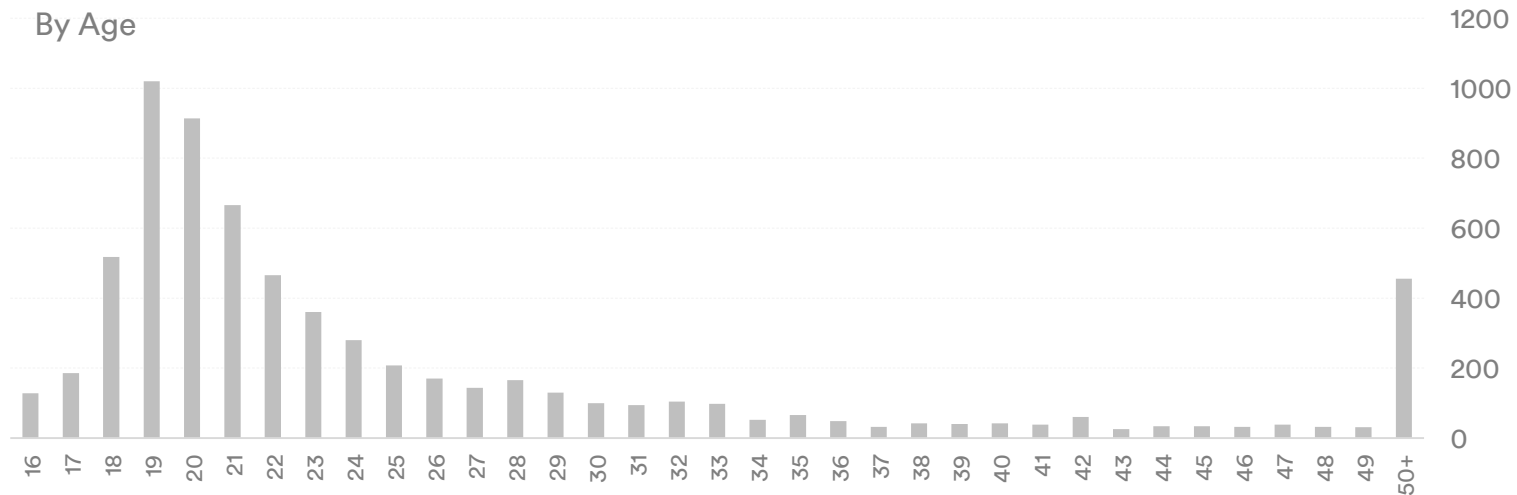
App registration

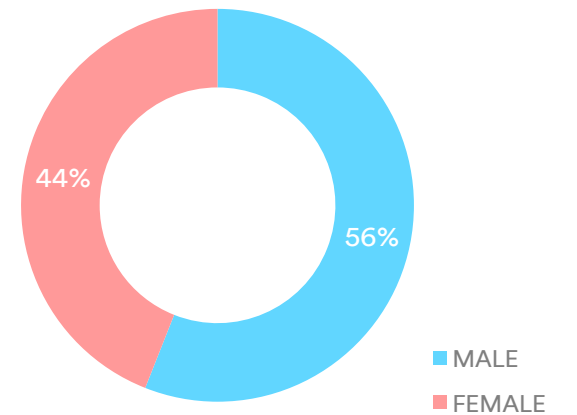
Origin

By Age

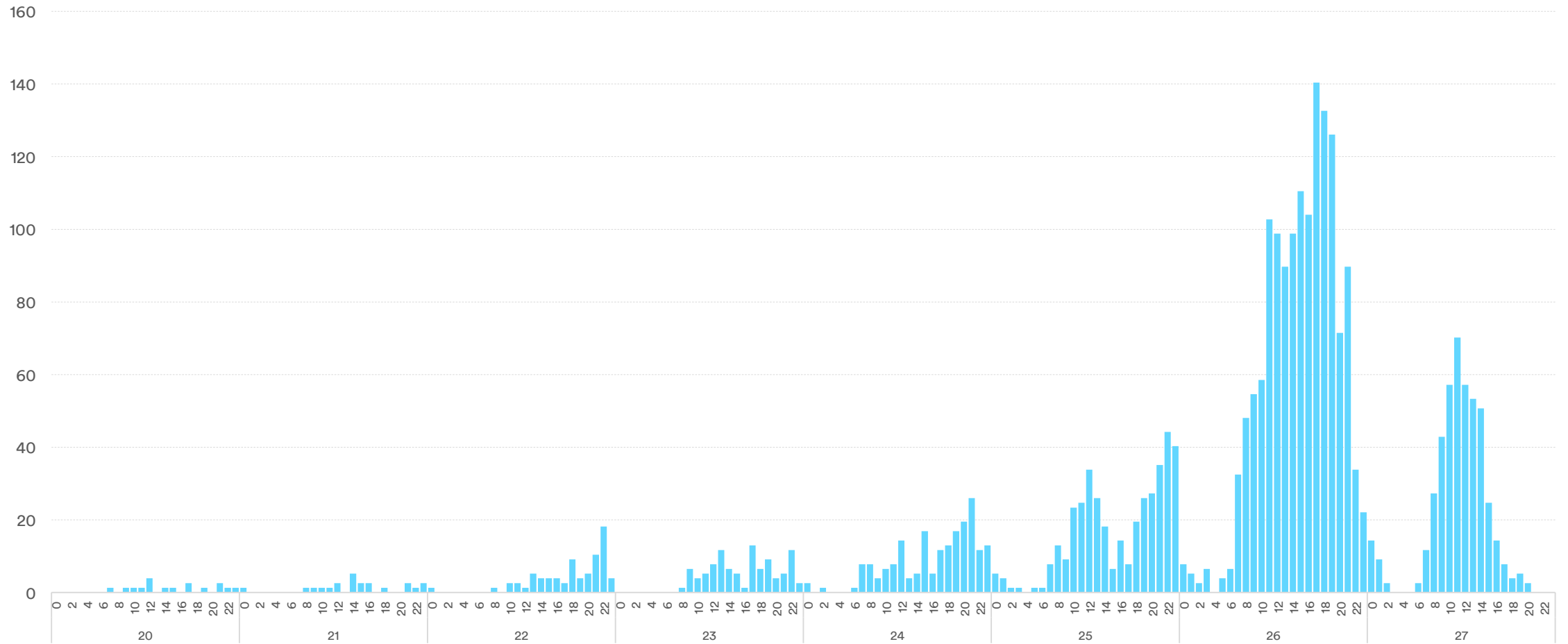
Gender

Installs

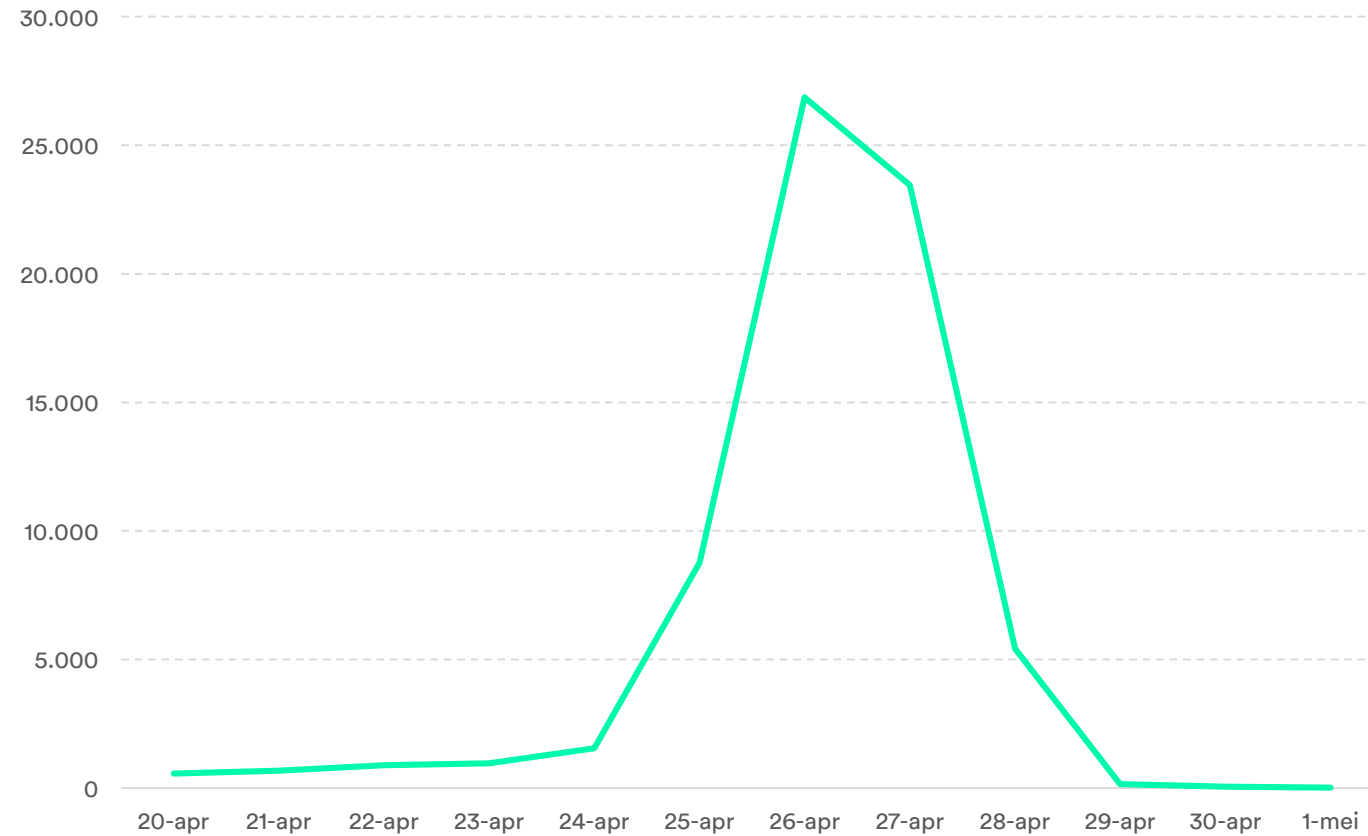
New users per hour

Activity

Sessions per day

Total Sessions

62.388

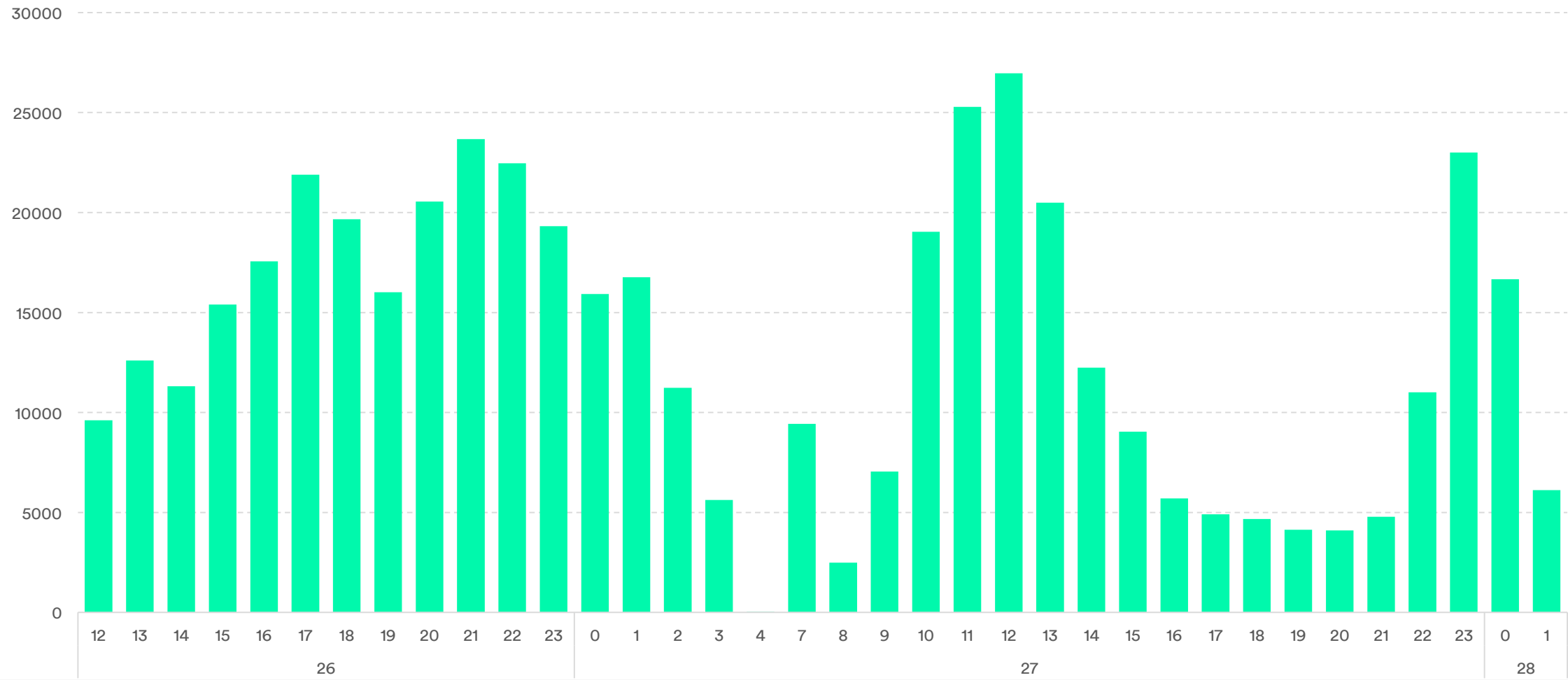
Average Sessions per User

4,64

Location Updates

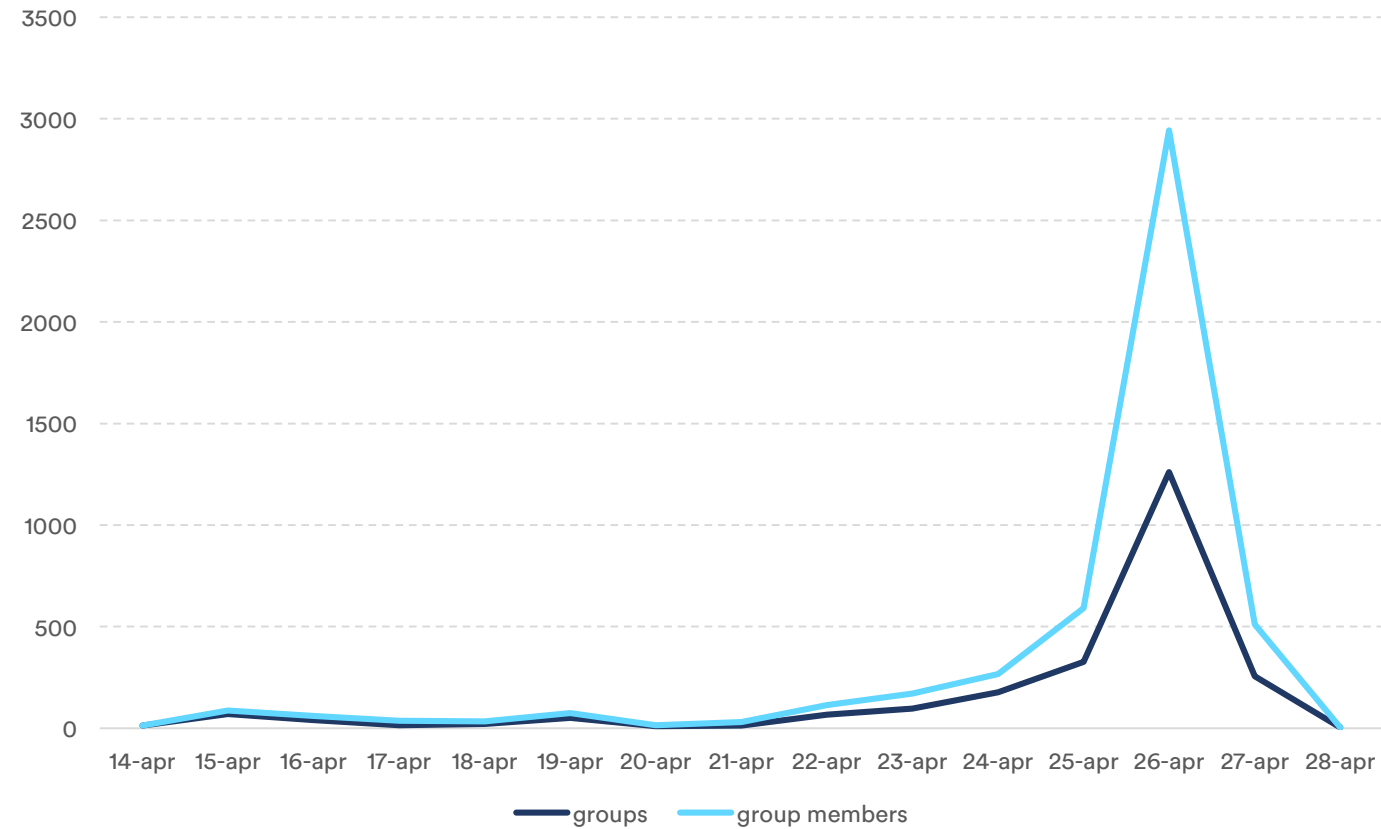
Location updates per hour

Groups

Groups and group members per day

Total Groups

2.448

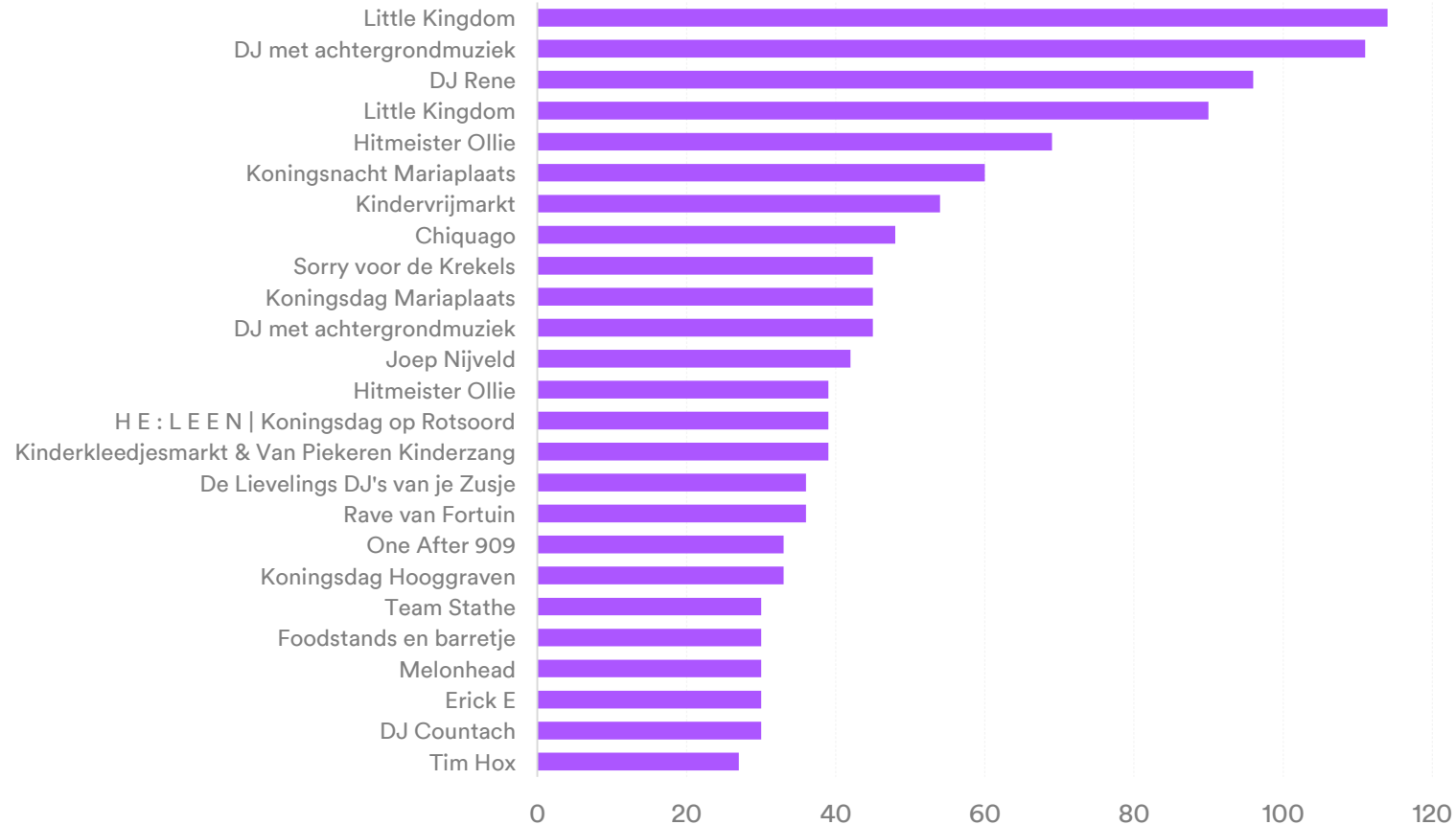
Total Group members

5.001

Artist popularity

No. Users who added Artist to Timetable

Total Users with Timetables

759

Total Artist added to Timetable

1.974

Area attendance - Koningsnacht

Users at Areas per hour

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	0	1	2	3
O. Station Uitgang Oost	30	18	54	87	78	132	105	81	135	117	111	159	138	66	36	12
Neude	33	45	39	36	39	48	48	54	156	180	237	327	288	204	60	45
BEAT-RIX Open Air - Janskerkhof	30	24	18	33	36	24	42	15	54	138	246	210	108	96	66	15
O. Vredenburgknoop	27	27	30	39	48	66	63	36	63	105	117	102	129	99	39	36
O. Viebrug	27	30	27	48	30	39	60	36	69	123	156	138	78	96	48	39
Maximalia - Janskerkhof	6	9	0	12	9	24	15	12	54	141	246	213	141	90	36	18
Domplein	3	9	6	6	30	27	45	48	39	87	114	96	72	93	36	6
O. Lucasbolwerk	21	12	15	21	33	27	33	12	45	57	63	39	33	42	48	12
Stadhuisplein	9	9	3	27	18	27	15	15	21	63	90	90	54	63	6	3
Van Asch van Wijckspein	3	6	0	9	3	3	27	30	66	48	96	51	51	21	3	6
Cafe de Binnenstad	6	18	9	21	18	30	18	12	24	33	42	42	33	45	6	3
King City - Jacobskerkhof	3	0	3	3	9	9	15	9	36	60	99	60	39	48	6	0
O. Asch vanwijkkade	6	3	0	3	0	3	21	33	69	81	30	33	30	27	15	0
Aubade - Stadhuisbrug	6	15	3	24	12	33	6	15	36	57	39	30	18	6	6	0
DutchKings - Mariaplaats	3	6	9	6	6	6	12	0	21	36	48	45	30	9	3	3
Koningsdag Lepelenburg	0	3	6	0	12	9	12	6	6	27	9	12	12	18	12	6
Koningsfeest Willem van Noortplein	9	6	0	15	9	15	18	3	12	15	15	0	12	9	9	0
In Koninklijke Stathe	3	0	0	0	0	6	3	3	15	27	48	36	30	15	0	0
Koningsdag Oudkerkhof	9	6	0	12	9	6	0	6	0	15	18	9	12	6	3	0
Waterstraat	3	0	0	3	6	0	0	6	6	9	9	6	3	15	3	0
Leidsche Rijn Centrum	0	3	3	3	6	0	3	3	3	3	0	3	3	0	0	0
Koningsdag 't Zand	0	0	0	3	3	9	0	3	0	0	0	0	6	0	0	0
De Helling	0	0	0	0	0	0	3	6	3	3	3	3	0	6	0	0
Hooggraven	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0
Oog in Al	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0
Muziektent de Klanksteen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0

Area attendance - Koningsdag

Users at Areas per hour

[illegible]

Area attendance – snapshot 27/04 13:45

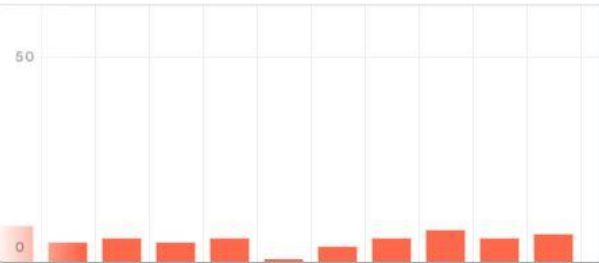

AREA ACTIVITY DASHBOARD

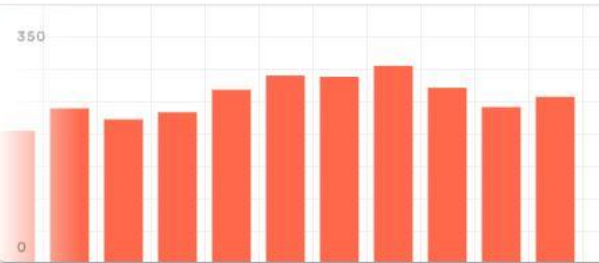
NEXT UPDATE IN 00:15

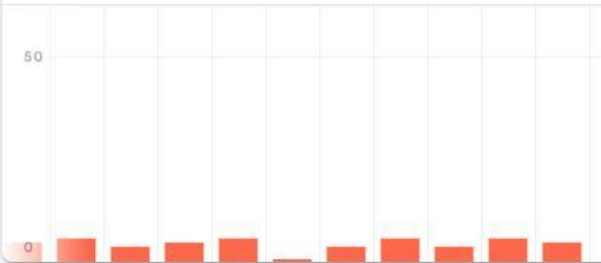
Neude

0. Station Uitgang Oost

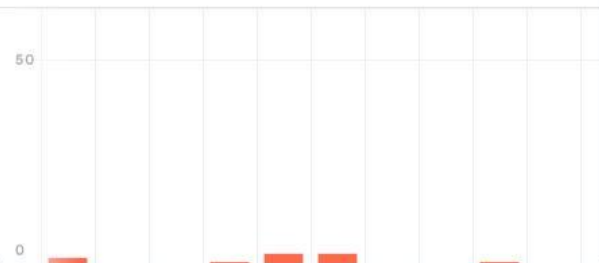
0. Vredenburgknoop

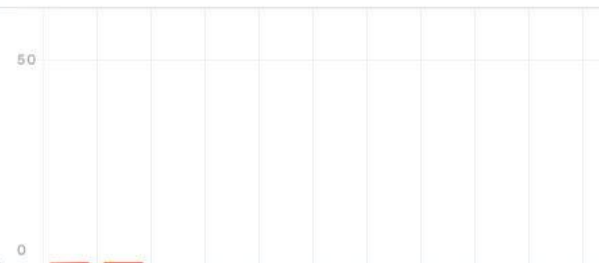
0. Asch vanwijkade

0. Lucasbolwerk

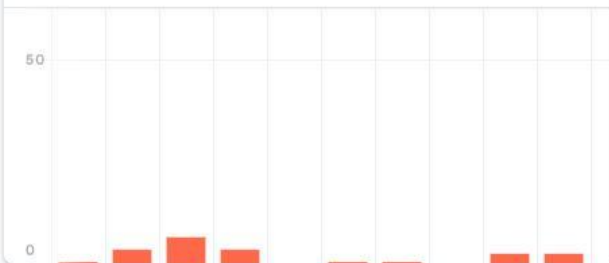
Stadhuisplein

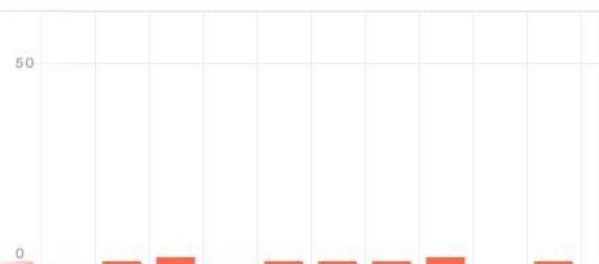
In Koninklijke Stathe

King City - Jacobskerkhof

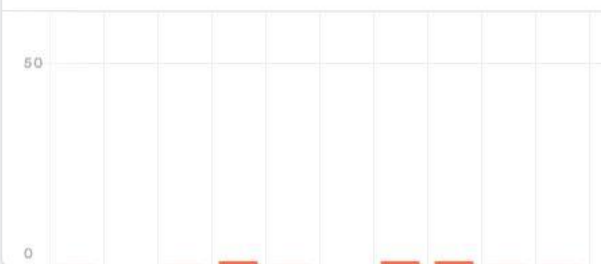
Domplein

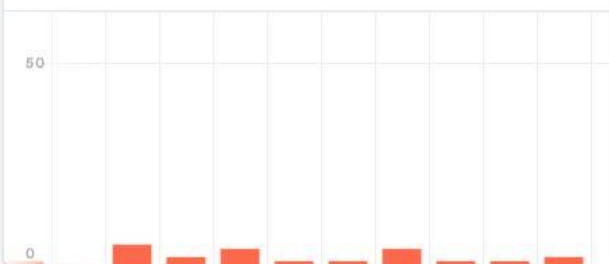
Koningsdag Oudkerkhof

Maximalia - Janskerkhof

BEAT-RIX Open Air - Janskerkhof

- Tijdlijn ruimer opgezet dan vorig jaar, met duidelijke overeenstemming van doelen, middelen en vorm van samenwerking
- Sommige onderdelen van het content werk bleek alsnog moeilijk naar voren te halen waardoor er enige tijdsdruk kwam op het eind
- Goed dat we dit jaar ook onderdelen uit de ‘rand-programmering’ hebben opgenomen
- Meerdere review rondes (en nagekomen veranderingen) zorgden voor enige hinder in het proces
- Content was door omstandigheden pas laat beschikbaar
- Marketing moet minder afhankelijk gemaakt worden van Facebook / Instagram
- Betere briefing van taken in de “bunker” zou goed zijn geweest
- Zijn er kansen om beter samen te werken met andere partijen aanwezig in de bunker (integratie van systemen)

WOOV